

Univerzita Palackého v Olomouci

Fakulta tělesné kultury

ANALÝZA INFORMOVANOSTI OBYVATEL MORAVSKOSLEZSKÉHO KRAJE O
MOŽNOSTECH AGROTURISMU

Bakalářská práce

Autor: Jakub Válek, Rekreatologie

Vedoucí práce: Ing. Lenka Bartková

Olomouc 2015

Bibliografická identifikace

Jméno a příjmení autora: Jakub Válek

Název práce: Analýza informovanosti obyvatel Moravskoslezského kraje o možnostech agroturismu

Pracoviště: Katedra Rekreologie

Vedoucí diplomové práce: Ing. Lenka Bartková

Rok obhajoby diplomové práce: 2015

Abstrakt: Cílem této práce je analyzovat informovanost obyvatel Moravskoslezského kraje o možnostech agroturismu. Syntéza poznatků se je zaměřena na charakteristiku forem šetrného cestovního ruchu jako je ekoturistika, venkovský cestovní ruch, ekoagroturistika chataření a chalupaření a doprovodné programy agroturismu, dále navazují kapitoly svaz venkovské turistiky, certifikace agroturistických objektů, systém biobedýnek a v neposlední řadě je shrnut význam agroturistiky pro obce, farmáře i turisty. Druhá část práce se zabývá agroturistikou Moravskoslezského kraje, popisuje agroturistické farmy tohoto kraje a jejich nabízené portfolio služeb. V práci je využito metody anketního šetření, kde je analyzována informovanost obyvatel Moravskoslezského kraje o agroturismu. Z výsledků je patrná nízká míra informovanosti obyvatel o agroturismu, ale také slabá propagace služeb agroturistických farem. Pro zvýšení informovanosti a povědomí o službách agroturismu je nezbytné zkvalitnit propagaci některými z marketingových nástrojů a udržovat kvalitu služeb na vysoké úrovni.

Klíčová slova: šetrný cestovní ruch, ekoturistika, venkovský cestovní ruch, vesnická turistika ekoagroturistika, certifikace

Souhlasím s půjčováním diplomové práce v rámci knihovních služeb.

Bibliographical identification

Author's first name and surname: Jakub Válek

Title of the master thesis: Analyse of knowledge of the inhabitants living in the Moravian Silesian Region about the possibilities regarding to agrotourism

Department: Recreationology

Supervisor: Ing. Lenka Bartková

The year of presentation: 2015

Abstract: The bachelor thesis is based on analyse of knowledge of the inhabitants living in the Moravian Silesian Region about the possibilities regarding to agrotourism. The thesis includes two main chapters. The first one – the synthesis of findings deals with the main forms of gentle tourist industry including ecotourism, rural tourist industry and the care about cottages. The following points of the chapter are the association of rural tourism, leading features of agrotourism certification, the system of organic boxes and meaning of agrotourism on the whole. The second key chapter is engaged in agrotourism in Moravian - Silesian Region, describing farms and their portfolio of services which could be provided the potential costumers. The survey analyses the knowledge of the Moravian-Silesian inhabitants about agrotourism. The results point to comparatively low knowledge of inhabitants about agrotourism and a weak promotion of single services. The recommendation is to improve promotion and to keep quality of services at a high level.

Keywords: sustainable tourism, ecotourism, rural tourism, village tourism, eco-agritourism, labelling

I agree the thesis paper to be lent within the library service

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně pod vedením Ing. Lenky Bartkové s použitím literatury a informací, na něž odkazuji.

V Olomouci dne 29. 6. 2015

.....

Jakub Válek

Děkuji Ing. Lence Bartkové za odborné vedení, pomoc, cenné rady a ochotu při zpracovávání mé bakalářské práce.

OBSAH

1. ÚVOD	7
2. SYNTÉZA POZNATKŮ	8
2.1. Cestovní ruch.....	8
2.2. Šetrný cestovní ruch	9
2.2.1. Ekoturistika	10
2.2.2. Venkovský cestovní ruch (venkovská turistika)	10
2.3. Svaz venkovské turistiky	18
2.4. Certifikáty agroturistických farem.....	19
2.5. Systém biobedýnek.....	22
2.6. Význam agroturistiky a venkovské turistiky	22
2.6.1. Význam agroturistiky pro obce	23
2.6.2. Význam agroturistiky pro farmáře	23
2.6.3. Význam agroturistiky pro turisty	23
2.7. Agroturistika v zahraničí	24
2.8. Agroturistika v České republice	25
2.9. Agroturistika v Moravskoslezském kraji.....	27
3. CÍL PRÁCE.....	32
4. METODIKA.....	33
4.1. Introspektivní metoda	33
5. VÝSLEDKY A DISKUZE	35
6. ZÁVĚRY.....	54
7. SOUHRN	55
9. SUMMARY	56
10. REFERENČNÍ SEZNAM.....	57
11. PŘEHLED OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ	60
12. PŘÍLOHY.....	62

1. ÚVOD

Období internacionalizace se v 90. letech 20. století transformovalo v další, současný stupeň světové integrace. Propojování politických, sociokulturních a ekonomických sfér začalo být intenzivnější, obchodní toky zboží, služeb a kapitálu, či migrační vlny obyvatel na sebe tak nenechaly dlouho čekat. Ekvivalentem výše zmíněného je tzv. období globalizace. Právě globalizace rozpoutala proces otevírání hranic státu a tím lidem umožnila se svobodně rozhodnout kde žít, pracovat a kam cestovat. A právě cestovní ruch je tím pomyslným odrazovým můstkem mé bakalářské práce. Plánování volnočasových aktivit se s každým jednotlivcem, případně skupinou lidí, liší. Někteří upřednostňují pasivní dovolenou u moře, jiní zase aktivní, takřka dobrodružné cesty za poznáním. V rámci cestování tak můžeme narazit na nepřeberné množství aktivit, které dokáží rozšířit naše obzory. Jednou z nich může být například agroturistika.

Agroturismus není typ dovolené, která by napříč generacemi byla poměrně rozšířená. Důvodem může být nízká informovanost o službách námi sledovaného druhu cestování, popř. převládající tendence konzumní společnosti a s ní související neochota lidí trávit svůj volný čas pracovně. Povědomí lidí o možnostech a zkušenostech s agroturismem obecně budu analyzovat z výsledků vlastního anketního šetření. Další kapitolou bude mimo jiné analýza současné situace agroturistických farem v Moravskoslezském kraji. Hlavním důvodem, proč jsem jako téma své bakalářské práce zvolil problematiku agroturismu je můj osobní, blízký vztah k aktivitám realizovaných na ekofarmách. Díky kladnému vztahu ke zmíněným aktivitám bych se v budoucnu rád zaměřil na aplikaci podnikatelských aktivit souvisejících s agroturismem na naší rodinnou farmu.

Syntéza poznatků mé práce je rozdělena do šesti samostatných kapitol, první z nich je zaměřena na cestovní ruch z obecného hlediska. Ve druhé kapitole se pak budu věnovat podsložkou cestovního ruchu a to šetrnému cestovnímu ruchu, který zahrnuje právě agroturistiku. Dále se budu zabývat Svazem venkovské turistiky, různými druhy certifikátů agroturistických farem, zda je jejich udělování nutností či nikoliv a co přinášejí agrofarmám a jejich potencionálním zákazníkům. Oblíbený systém biobedýnek bude vysvětlen v kapitole čtvrté, na níž pak navazuje uvedení obecného významu agroturistiky a venkovské turistiky. Druhá část práce je pak obsažena ve čtyřech kapitolách a mimo výše zmíněného anketního šetření a analýzy situace agroturistických farem v Moravskoslezském kraji disponuje obecnými informacemi o agroturismu v České republice a v zahraničí.

2. SYNTÉZA POZNATKŮ

2.1. Cestovní ruch

Definice cestovního ruchu mívají několik složek. Obecně se cestovní ruch definuje jako krátkodobý přesun lidí na jiná místa, než jsou místa jejich obvyklého pobytu, za účelem pro ně příjemných činností. Definice zní jednoduše, ale není plně výstižná. Nezahrnuje například lukrativní oblast služebních cest, kde hlavním smyslem cestování je práce, nikoli zábava. Je také nesnadné určit, jak daleko člověk musí cestovat nebo kolik nocí musí strávit mimo domov, abychom jej mohli považovat za turistu. Mezi cestovním ruchem a cestováním nepochybně existuje silná spojitost. Mnozí lidé nepovažují cestovní ruch za samostatné odvětví, ale za činnost, která je výsledkem služeb jiných odvětví, jako jsou ubytování, stravování a doprava. Jestliže výslovně jde o nějaký průmysl cestovního ruchu, pravděpodobně se skládá ze služeb pořadatelů zájezdu, tj. cestovních kancelářích (Touroperatorů), a cestovních agentur (prodejců) a neexistoval až do nástupu moderního cestovního ruchu založeného na souhrnné nabídce více služeb. (Horner & Swarbrooke, 2003, str. 53)

Dle Kotíkové (2013) je pojem cestovní ruch odvozen od slova cestování, ale je zřejmé, že oba pojmy se liší. Jestliže pod pojmem cestování rozumíme cesty spojené s přechodným pobytem na jiném místě, tak cestovní ruch je pojmem daleko širším. Obecně je možné konstatovat, že o cestovním ruchu (na rozdíl od cestování) mluvíme tehdy, když se cestování stává jevem masovým a je spojeno s poskytováním specifických služeb (ubytování, stravování, doprava a jiné), které zabezpečují specializované organizace. Pokud se pozastavíme nad původem anglického slova Tourism, které je základem i pro současné označení Tourismus v němčině a mnoha dalších jazycích, zjistíme, že pochází z francouzského slova Tour, tedy cesta.

Důležitým předpokladem pro rozvoj cestovního ruchu je volný čas, který definuje Jakubíková (2012, str. 16) „...jako část mimopracovní doby, v níž člen společnosti nevykonává žádnou nutnou činnost a kterou podle vlastního rozhodnutí využívá pro oddech, rozvoj osobnosti a pro různé formy zájmové činnosti“.

„Hranice volného času lze určit vyčleněním z mimopracovní doby čas nezbytný pro přepravu do zaměstnání, nákupy, čas nutný pro domácí práce a čas věnovaný k uspokojení potřeby jídla, spánku atd. „ (Jakubíková, 2012, str. 16)

Cestovní ruch můžeme rozdělit mimo jiné i podle toho, jaký má vliv na životní a sociokulturní prostředí a to na tvrdý a měkký.

„Tvrdý cestovní ruch je spojen často s rozsáhlými „tvrdými“ investicemi, přičemž hlavním měřítkem je zisk bez ohledu na environmentální, sociální a kulturní prostředí destinace, v níž probíhá. Jde především o „klasický“ masový turismus ve všech podobách.“ (Burian, Ryglová, & Vajčnerová, 2011, str. 22)

„Měkký cestovní ruch můžeme označit také jako odpovědný, šetrný nebo zelený cestovní ruch. Tento typ cestovního ruchu se snaží uvědoměle dosáhnout vyrovnaného stavu mezi přínosy a dopady na environmentální, sociokulturní a ekonomické prostředí destinace, v němž probíhá.“ (Burian, Ryglová, & Vajčnerová, 2011, str. 22)

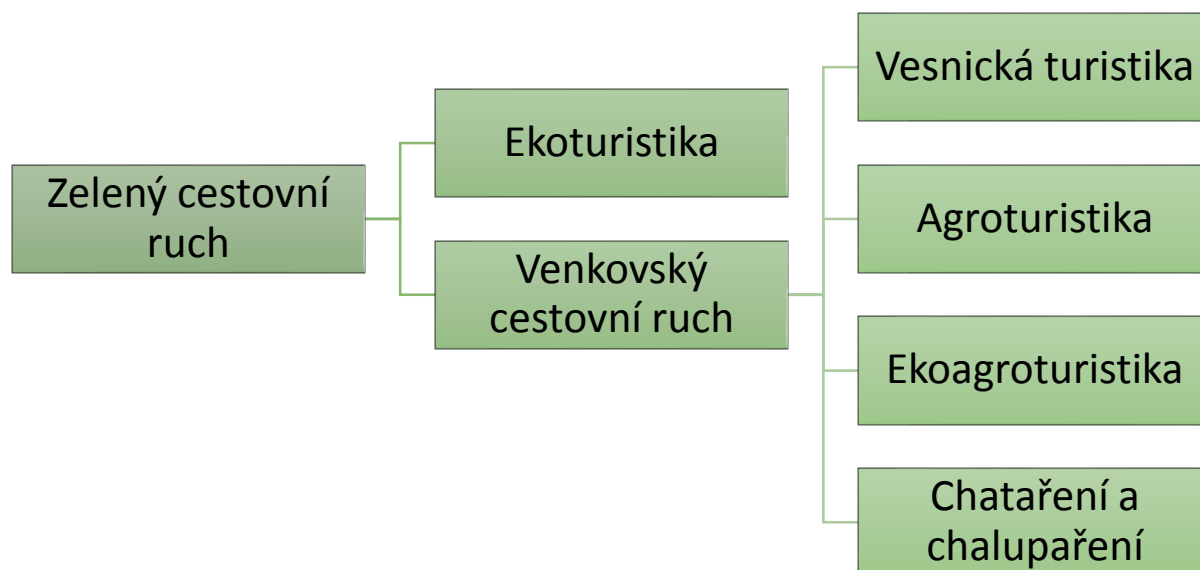
2.2. Šetrný cestovní ruch

Šetrný cestovní ruch, nebo také zelený cestovní ruch představuje rozvoj, který nijak nenarušuje životní prostředí a je tedy v souladu s přírodou.

Zelený cestovní ruch klade důraz na uskutečňování cestovního ruchu v místě tj. jak ve volné krajině, tak i v méně osídlených oblastech na rozdíl od cestovního ruchu provozovaného ve městech, nebo jiných koncentrovaných střediscích. Jeho charakteristickými rysy jsou aktivní náplň, respekt a ochrana přírody, touha člověka splynout s přírodním prostředím. (Škodová-Parmová, 2007)

Pachrová (2011) ve své publikaci uvádí tento ekologicky šetrný cestovní ruch jako ověřený, dlouhodobý ekonomický přínos pro rozvoj cestovního ruchu, zatímco přírodní a kulturní hodnoty území zůstávají zachovány i pro další generace. Přímé ekologické a ekonomické dopady na prostředí jsou minimální i přesto, že dochází k výraznému zvýšení využití stávající infrastruktury v regionu. Tato forma cestovního ruchu znamená zvýšení pracovních příležitostí pro místní obyvatele. Například pracovní pozice průvodce cestovního ruchu, zaměstnanec místní ekoturistické agentury nebo souvisejících službách se mohou jevit jako zajímavé pracovní příležitosti, které mohou na vesnici také snižovat migraci venkovského obyvatelstva do měst za prací a stabilizují osídlení venkova. Samozřejmě také dochází ke zvýšení povědomí o lokalitě.

Obrázek 1: Zelený cestovní ruch

Zdroj: (Pourová, 2010)

2.2.1. Ekoturistika

Za ekoturistiku považujeme cestovní ruch zaměřený na poznávání přírody a přírodních rezervací, národních parků a chráněných krajinných oblastí tak, aby nebyly cestovním ruchem narušovány. Je charakteristický ohleduplností a odpovědností návštěvníků vůči přírodě a její ochraně. (Škodová-Parmová, 2007)

Organizace UNWTO (United Nations World Tourism Organisation) rozlišuje dva typy ekoturistiky. Turistiku založenou na přírodě, jejíž hlavní náplní je poznávání a pozorování přírody, především přírodních rezervací, národních parků, chráněných krajinných oblastí, aniž by byly narušovány a ekoturistiku, která zahrnuje i prvky vzdělávací a interpretační. (Ryglová, 2009)

2.2.2. Venkovský cestovní ruch (venkovská turistika)

Velmi obecně můžeme venkovskou turistiku definovat jako cestovní ruch, který se odehrává na venkově. To však plně nevystihuje její podstatu – není snadné formulovat vyčerpávající definici venkovské turistiky, neboť ta má mnoho podob, od agroturistiky přes dovolenou v přírodě, ekoturistiku, dovolenou s pěší turistikou, jezdeckví na koni, myslivost,

rybaření a další. Klíčovým tématem je ale v každém případě venkov a venkovská atmosféra. Důležitou roli hraje samozřejmě také intenzita využívání nabízených služeb, lokalita, integrace s komunitou a další faktory. (Moravec, 2006)

Venkovský cestovní ruch představuje souborné označení pro druh cestovního ruchu s vícedenním pobytem a s rekreačními aktivitami na venkově. Jde např. o pěší turistiku, jízdu na kole či na koni, pozorování domácích zvířat a péče o ně, či konzumace potravin vyprodukovaných na farmě. Jeho rozvoj souvisí s rozvojem venkova, budováním turistických tras a cyklostezek, s rozvojem farem a alternativního zemědělství. Zahrnuje různé formy šetrného cestovního ruchu, kam můžeme zařadit agroturistiku, ekoagroturistiku, ekoturistiku. (Zelenka & Pásková, 2012)

V publikaci Komparativní analýza agroturistiky v České republice a ve Svobodném státu Bavorsko uvádí Thöndlová (2011, str. 5) komparaci Moravce (2006), rozdíl mezi venkovskou turistikou a cestovním ruchem ve městech, turistických centrech a letoviscích.

Tabulka 1: Rozdíl mezi venkovskou turistikou a cestovním ruchem ve městech, turistických centrech a letoviscích.

Cestovní ruch ve městech, v turistických centrech anebo v letoviscích	Venkovská turistika
Málo otevřeného prostoru.	Hodně otevřeného prostoru.
Sídla s více než 10 tisíci obyvateli.	Sídla s méně než 10 tisíci obyvateli.
Husté osídlení	Řídké osídlení.
Prostředí tvořené stavbami	Přírodní prostředí.
Mnoho aktivit pod střechou.	Mnoho aktivit v plenéru.
Hustá infrastruktura.	Slabá infrastruktura.
Silná základna zábavních podniků a obchodů.	Silná základna pro individuální činnost.
Velké podniky.	Malé podniky.
Firmy celostátních nebo nadnárodních vlastníků.	Firmy vlastněné místními podnikateli.
Do cestovního ruchu zapojeno mnoho lidí na plný úvazek.	Do cestovního ruchu zapojeno mnoho lidí na částečný úvazek.

Žádné zapojení zemědělství či lesnictví.	Určité zapojení zemědělství či lesnictví.
Soběstačné turistické zájmy.	Turistika podporuje jiné zájmy.
Pracovníci mohou bydlet daleko od pracoviště.	Pracovníci bydlí často blízko pracoviště.
Vliv sezonních činitelů je vzácný.	Vliv sezónních činitelů je častý.
Velký počet návštěvníků a turistů.	Málo návštěvníků a turistů.
Profesionální řízení.	Neprofesionální řízení.
Kosmopolitní atmosféra.	Lokální atmosféra.
Mnoho moderních budov.	Mnoho starších budov.
Etika rozvoje nebo růstu.	Etika konzervatismu a limitování růstu.
Obecný dopad	Specializovaný dopad.
Rozsáhlý marketing.	Zúžený marketing.

Zdroj: (Moravec, 2006)

Rozdělení venkovského cestovního ruchu: (Rozdělení venkovského cestovního ruchu, 2013)

- vesnická turistika,
- agroturistika,
- ekoagroturistika,
- chataření a chalupaření.

Vesnická turistika

Vesnická turistika je forma venkovského cestovního ruchu bezprostředně spjatá s přírodou, venkovskou krajinou a vesnickým osídlením.

Její zvláštnost spočívá v decentralizaci ubytovacích zařízení, což umožňuje rozmělnit četnost turistů a tak eliminovat negativní dopady, které sebou přináší „organizovaná turistika“ jako je značné soustředění lidí v turistických centrech, devastace krajiny po dobu turistické sezóny apod. (Mendelova univerzita v Brně, nedatováno)

Typickým projevem prostředí venkova je ubytovací zařízení typu chalupa, osada, kemp, statek, mlýn, rodinný penzion či pod. Individuální přístup k hostům bývá často doplněn poznáváním přírodních atraktivit okolí, ukázkou tradičních místních řemesel a výrobků,

prohlídkou kulturních a historických památek, popř. organizací sportovních a jiných aktivit v různých podobách. (Kotíková & Kotůlek, 2012, str. 10)

Agroturistika

Vesnická turistika a agroturistika jsou spojeny s vesnickým osídlením a společně profitují především z přírodního, ale i kulturního bohatství místního prostředí. Odlišují se především ubytováním, rekreačními aktivitami i charakterem života v období rekreačního pobytu na vesnici. Tato odlišnost je plně zřetelná hlavně u agroturistiky na rodinné farmě, jejímž podstatným znakem je spolužití s farmářskou rodinnou. (Pourová, 2010)

„Agroturistika je forma podnikání na fungující zemědělské farmě či ranči, zaměřená na zabavení návštěvníků, s cílem přinášet zemědělcům dodatečný příjem.“ (Václavík, 2008, str. 2)

Tento druh venkovského cestovního ruchu můžeme prezentovat také jako souhrn služeb (ubytovacích, stravovacích a ostatních), činností na farmě i v okolním prostředí, ale i možnostmi zážitků, které zemědělský subjekt poskytuje (prodává) návštěvníkům za účelem rekreace a odpočinku. Jde tedy o cestovní ruch na zemědělských farmách nebo v objektech středních a větších zemědělských podniků. (Pourová, 2010, str. 25)

„Agroturistiku můžeme v nejširším pojetí chápat jako podkategorii venkovské turistiky, konkrétně se jedná o venkovskou turistiku vázanou na zemědělský statek.“ (Thöndlová, 2011, str. 13)

Podle Paskové a Zelenky (2012) jsou součástí agroturistiky turistické a rekreační pobyty na venkově na rodinných farmách, jejichž hlavním očekáváním je seznámení se s jiným způsobem života, být v kontaktu s přírodou a podílet se na zemědělských činnostech, provozovat činnosti aktivního odpočinku jako například pěší turistika, cykloturistika, jízda na koni, dále chov hospodářských zvířat a poznávání původních technik výroby a zpracování potravin.

Agroturistiku můžeme rozlišovat podle svého zázemí a to na agroturistiku provozovanou na rodinné farmě a na agroturistiku provozovanou jinými zemědělskými subjekty.

Agroturistika na rodinné farmě

Provozovatelem této formy je samotný podnikatel, který na své rodinné farmě či v jiných rekreačních objektech (chaty, sruby, chalupy) ubytovává hosty, turisty. Hosté mají možnost volného pohybu po farmě a mají možnost se seznámit se vším, co je součástí zemědělské usedlosti, jako jsou domácí a hospodářská zvířata, hospodářské objekty, nemovitosti a případná zemědělská technika. Typickým znakem této formy agroturistiky je decentralizované ubytování turistů v rodinném prostředí. Kapacita ubytování je limitována kapacitou 12 lůžek podle předpisů Svazu venkovské turistiky. Limitování kapacit je důležité pro minimalizaci zatížení krajiny a přírody lidským faktorem. Vybavení ubytovacího zařízení je uzpůsobeno podmínkám ubytování v soukromí. Farmáři mohou nabízet hostům stravování ve formě svých surovin, nebo polotovarů, případně se hosté mohou stravovat v blízkých restauracích, avšak nedoporučuje se poskytovat kompletní stravovací služby, jelikož by se mohlo jednat o koncesovanou živnost s nutností prokazovat odbornou způsobilost. Pro běžné služby v agroturistice na rodinné farmě postačuje živnost volná, bez prokazování odborné způsobilosti (stravování do 10 hlavních jídel za den). Hlavním důvodem pro tento typ stravování je ale především vytiženost hospodyně (farmářky), která má své další povinnosti v hospodářství a příprava stravovacích služeb je časově velice náročná. (Pourová, 2010)

Agroturistika provozována jinými zemědělskými subjekty

Provozovatelem této formy agroturistiky jsou podnikatelé, kteří podnikají v oblasti zemědělské prvovýroby a služeb pro zemědělství. Hostům je poskytováno ubytování v objektech rekreační formy, jako jsou chaty, sruby, chalupy a rekreační domky, případně ubytování v hotelech, penzionech ve vlastnictví nebo užívání zemědělského podniku. Kapacita je zde také omezena a to z důvodu nadměrného soustředění turistů v daném místě. Dalším důvodem omezení kapacit je cílené komorní ladění turistických programů a tedy zvýraznění decentralizovaného ubytování a minimalizace negativních dopadů lidského faktoru na krajinu. Ubytování je omezeno 12 lůžky na jeden rekreační objekt, 50 lůžky na penzion, anebo 25 pokojů na jeden objekt. Podle výběru ubytovacích služeb je třeba také počítat s označením živnosti za koncesovanou a je nutné prokázat odbornou způsobilost a zajistit recepční službu po celých 24 hodin. Taktéž je nezbytné zajistit celodenní stravovací služby anebo alespoň stravování v minimální formě snídaně. Tato forma agroturistiky je typická pro poskytování speciálních

služeb, jako jsou myslivost, honitba, sportovní rybolov, jezdecká škola, které mají přirozené zázemí v zemědělském hospodářství. (Pourová, 2010)

Doprovodné programy agroturistiky

Doprovodné programy nabízejí turistům efektivní možnost trávení volného času na farmě. Tato forma cestovního ruchu není pouze o ubytování a stravování návštěvníků ale nabízí širokou škálu dalších možností využívání volného času. Není bezpodmínečně nutné, aby doprovodné služby organizoval přímo farmář, ten může být pouze zprostředkovatel, případně podává informace o doplňkových službách. Farmáři tyto programy umožňují odlišit se od konkurence a tedy možnost nabízet něco jedinečného, specifického oproti jiným provozovatelům agroturistických objektů. Mezi základní doprovodné programy agroturistiky patří: (Pourová, 2010)

- Stravování – nabízená strava by měla být orientována na tradici dané lokality. Typická je venkovská strava jako například kulajda, kyselo, houbová smaženice, bylinné čaje, mléko a brambory. Velmi často se také nabízí biopotraviny z vlastní produkce bio, resp. ekologického zemědělství. Do odlišností ve stravování bývají zařazovány i krajové a místní zvláštnosti (víno z vinařských oblastí, zabijačkové hody apod.).
- Zemědělská činnost – jedná se o možnost začlenění turistů do běžného provozu farmy. Turisté si mohou vyzkoušet typické činnosti v zemědělství jako jsou senoseč, žně, pasení a krmení hospodářských zvířat, úklid chlévů a stájí, obsluhu zemědělských strojů apod.
- Jízda na koních – zde mají návštěvníci možnost vyzkoušet jízdu na koni, případně projížďku s bryčkou nebo kočárem. Tyto služby bývají velice často zprostředkovávány i jinými subjekty, pokud se farma nevěnuje chovu koní.
- Lov zvěře – tato nabídka zahrnuje například možnost doprovázet majitele (myslivce) na honitbu. Je omezena celkovým zázemím objektu a to vlastnictvím lesů anebo ji lze provozovat zprostředkovaně.
- Rybolov – tento doprovodný program je opět omezen zázemím farmy a to vlastnictvím rybníků anebo jej lze provozovat na zprostředkovaných rybnících na základě příslušného povolení.

- Řemesla – jedná se o předvedení tradičního ručního řemesla, jako jsou kovářství, bednářství, sklářství, prohlídky historických objektů (železnice, lihovary větrné mlýny, vodní mlýny) s výrobou a prodejem suvenýrů.
- Zimní a letní sporty – jedná se o širokou škálu sportovních aktivit kde je velice důležitý faktor přírodního prostředí. Nabídku tvoří běžecké lyžování, lyžování, snowboarding, turistika, cykloturistika, vodní turistika, horolezectví, koupání, golf, aj.

U doprovodných programů je důležitá komplexnost a ucelenost nabídky a celého pobytového programu. Celý program pobytu se do značné míry odvíjí od charakteru farmy a provozovatele agroturistiky, charakteru obce, okolí a zázemí regionu. (Pourová, 2010)

Ekoagroturistika

„Agroturistickým aktivitám provozovaným na ekologických farmách se říká ekoagroturistika. Jde o moderní produkt cestovního ruchu, ohleduplný k přírodě a umožňující rozvoj podnikání na venkově.“ (Václavík, 2008, str. 2)

Pourová (2010) definuje ekoagroturistiku jako formu venkovského cestovního ruchu, která zahrnuje pobyty na ekologicky hospodařících farmách produkujících bioprodukty, umístěných ve zdravotně příznivém životním prostředí. Podstatným znakem této formy agroturistiky je nejen spěti s farmářem a jeho rodinou, ale i možnost účastnit se na zemědělských pracích a konzumace produktů jejich ekologického zemědělství.

Aby farmář mohl nabízet bioprodukty, musí jeho hospodářství splňovat podmínky ekologického zemědělství, které stanovuje a kontroluje ministerstvo zemědělství. Farma poté obdrží certifikát bioprodukce a má povinnost označit své bioprodukty příslušným značením.

Podle výkladového slovníku je bioprodukt surovina rostlinného nebo živočišného původu vyprodukovaná v ekologickém zemědělství a určená na základě osvědčení podle § 22 zákona č. 424/2000 Sb., o ekologickém zemědělství, k výrobě biopotravin. (Výkladový slovník environmentálních výrazů, nedatováno)

Biopotravina je produkt ekologického zemědělství. Takovéto potraviny jsou pěstovány bez použití chemických hnojiv. Jsou pěstovány se snahou co nejvíce omezit kontaminaci půdy škodlivými látkami. Při jejich sklizni, zpracování a uskladnění jsou používány postupy, které co nejméně škodí životnímu prostředí a nezpůsobují přílišný úbytek živin. Potraviny

pocházející z ekologického zemědělství - biopotraviny poznáte podle půlkruhové pruhované značky "Bio", která je umístěna na obalu. (Výkladový slovník environmentálních výrazů, nedatováno)

Značení produktů ekologického zemědělství

Biopotraviny vyrobené v České republice musí být označené jak národní značkou, tzv. biozebrou, tak i novým evropským logem. Biopotraviny z dovozu mohou být označeny biozebrou, ale nemusí. (Ministerstvo zemědělství, 2009)

Obrázek 2: Národní značení produktu ekologického zemědělství

Zdroj: (Ministerstvo zemědělství, 2009)

Obrázek 3: Evropské značení produktu ekologického zemědělství

Zdroj: (Ministerstvo zemědělství, 2009)

Chataření a chalupaření

Tato činnost je specifická pro Českou republiku. Její kořeny sahají do minulosti hlavně kvůli omezeným možnostem vycestovat do zahraničí, množství volných chalup, nízké ceně půdy a také to byla prestižní otázka životní úrovně. V dnešní době je možné si chaty a chalupy pronajmout a využívat k rekreačním činnostem. Vznikají také chatové osady, rekreační objekty na samotě nebo kempy. (Chataření a chalupaření, 2013)

Tato forma cestovního ruchu pro své odlišnosti od ostatních forem zůstává v pozadí pozornosti a občany většinou ani není považována za cestovní ruch. Příčinou je hlavně nedaleké umístění zařízení od svého bydliště a minimální náklady na provoz (po počátečních nákladech na výstavbu či rekonstrukci) ve srovnání s rekreací v hotelích v tuzemsku nebo zahraničí. Tato zařízení však plní rekreační funkci a umožňují účastníkům účelné využití volného času. Z toho důvodu je třeba pobyt chatařů a chalupářů považovat za rovnocennou formu venkovského cestovního ruchu. (Pourová, 2010)

2.3. Svaz venkovské turistiky

Svaz venkovské turistiky Je dobrovolné, nepolitické profesní sdružení podnikatelů ve venkovském cestovním ruchu a dalších příznivců. Svaz byl založen v roce 1997 a je součástí hospodářské komory České republiky a členem mezinárodní organizace svazu venkovské turistiky Eurogites. Svou činností chce přispět k ekonomickému, kulturnímu a společenskému oživení venkova, obnově jeho tradic, údržbě krajiny i ke stabilizaci jeho osídlení. (Kotíková & Kotůlek, 2012, str. 16)

Náplní jeho činnosti je zejména prosazovat a hájit zájmy svých členů, zajišťovat zavádění do praxe a kontrolu kvalitativních standardů ubytovací kapacity na venkově, Pomáhat při rozvoji odborných schopností poskytovatelů služeb ve venkovském cestovním ruchu, Ve spolupráci s partnery pomáhat při propagaci ubytovacích zařízení svých členů. (Svaz venkovské turistiky, nedatováno)

2.4. Certifikáty agroturistických farem

V dnešní době vysoké konkurence ve všech odvětvích podnikání se každý subjekt snaží zvýšit svoji atraktivitu. V oblasti agroturismu je možné dodržovat přísnější podmínky provozu a díky tomu dosahovat na různé certifikáty a ocenění. Z těchto ocenění plynou výhody jak pro provozovatele ekofarem a agroturistiky, kteří díky nim zvyšují svou atraktivitu u samotných potencionálních návštěvníků, zkvalitňují portfolio nabízených služeb, v některých oblastech šetří náklady za nabízené služby, nabývají na hodnotě, ale také samotným zákazníkům, kteří mají díky certifikaci zaručenou určitou kvalitu zařízení a služeb, která je nutná pro udělení a držení příslušných certifikátů.

Pro udělení certifikace nejsou podmínkou pouze kvalitní služby pro zákazníky, ale samozřejmě také šetrné využívání přírodních zdrojů a ochrana životního prostředí.

Certifikace BIO

Pro provozování ekologického zemědělství a tedy produkce potravin s označením Bio – výrobek ekologického zemědělství je nutné, aby farmář splnil náročné podmínky. Kontrolu dodržování pravidel a samotnou certifikaci farmy u nás provádějí příslušné organizace v souladu se zákonem č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství a nařízení Rady (EHS) 2092/91:

- a. ABCERT GmbH: Společnost ABCERT vznikla v Německu jako jedna z prvních organizací zaměřujících se na kontrolu ekologického hospodaření a bioprodukce. Jako certifikační orgán je ABCERT i spolehlivým partnerem s velkým inovačním potenciálem, který svým zákazníkům nabízí kompetentní a nezávislé služby. (Abcert, nedatováno)
- b. KEZ o.p.s.: Společnost KEZ o.p.s. je první česká akreditovaná kontrolní a certifikační organizace, která zajišťuje odbornou nezávislou kontrolu a certifikaci v systému ekologického zemědělství. Organizace byla založena v roce 1999 Svazem producentů a zpracovatelů biopotravin PRO-BIO, Nadačním fondem pro ekologické zemědělství FOA a Spolkem poradců ekologického zemědělství EPOS jako obecně prospěšná společnost, jejímž

posláním je garance ekologického původu na všech stupních "výroby BIO".
(Kontrola ekologického zemědělství, 2009)

- c. BOKONT CZ, s.r.o.: společnost Biokont je česká kontrolní organizace, byla založena v roce 2005, je pověřená Ministerstvem zemědělství ČR a ÚKSÚP Bratislava SR, kontrolní a certifikační činností v ekologickém zemědělství v České a Slovenské republice, registrovaná v Official Journal of the European Union v Bruselu, s přístupem do centrálních evidencí. Hlavní činností je kontrola ekologického zemědělství, inspekce a certifikace BIO na celém území České republiky a Slovenské republiky. (Biokont, 2013)

Pro registraci zemědělce do ekologického programu Ministerstva zemědělství je nutné nejdříve provést vstupní kontrolu jednou z výše zmiňovaných organizací a teprve poté je možná registrace.

Svaz PRO-BIO

Svaz ekologických zemědělců PRO-BIO je jediné celostátní sdružení ekozemědělců, zpracovatelů a prodejců biopotravin, které sdružuje také poradce, školy, spotřebitele a přátele ekologického zemědělství a poskytuje poradenské služby v oblasti ekologického zemědělství. Cílem poradenství je připravit podniky na řádnou kontrolu ekologického zemědělství a její hladký průběh, pomoci se zpracováním havarijních plánů, evidencí, projektů atd. PRO-BIO sídlí v Šumperku na severní Moravě, ale pobočky má po celé České republice. Hlavním posláním tohoto svazu je prosazovat v ČR ekologické zemědělství jak v intenzivních, tak extenzivních produkčních oblastech. Další důležitou součástí činnosti svazu je propagace biopotravin vždy s ohledem na zájmy ekologických zemědělců a členů Svazu PRO-BIO. Další činností svazu je dohled nad transparentní a nezávislou kontrolou ekologického zemědělství, které kontrolují výše zmiňované společnosti a aby bylo pro přírodu i zdraví prospěšné hospodaření ekozemědělců státem dostatečně kompenzováno. (PRO-BIO, nedatováno)

Spotřebitelskými tématy se zabývá PRO-BIO Liga se sídlem v Praze Hostivaři. PRO-BIO Liga byla založena v roce 2002 jak pobočka PRO-BIO Svazu ekologických zemědělců s vlastní právní subjektivitou a vlastními stanovami. Snahou této organizace je informovat a chránit spotřebitele potravin, přispívat k celoživotnímu vzdělávání a zvyšovat všeobecnou ekogramotnost. (Biospotřebitel, nedatováno)

Certifikace ubytovacích služeb

Pro účely agroturistiky se nejčastěji využívá kategorie certifikace ubytování v soukromí. Tato kategorie poskytuje omezený počet samostatných ubytovacích jednotek na 12 lůžek ke krátkodobému pronájmu turistům (objekt, části objektu – obytné místnosti, které jsou ve vlastnictví nebo užívání podnikatelského subjektu a jsou vybaveny pro účely přechodného ubytování). (Hotelstars Oficiální jednotná klasifikace ubytovacích zařízení České republiky, nedatováno)

Zařízení, jež má být certifikováno jako ubytování v soukromí, musí odpovídat požadavku na kategorii, kapacitu a třídu včetně zvláštních požadavků na jednotlivé druhy. Každému požadavku s výjimkou závazného minima je přidělena určitá bodová hodnota, ž níž je vyžadováno dosažení stanoveného procenta z maxima bodů. Závazné minimum musí být splněno beze zbytku. Splnění požadavků standardů se kontroluje při vstupní a následné kontrolní proceduře. (Kotíková & Kotůlek, 2012, str. 22)

Certifikace ubytování není povinná, ale zaručuje provozovateli určitý standard a klasifikaci svého ubytovacího zařízení. Za ubytování v soukromí ručí Svaz venkovské turistiky, který zároveň provádí i samotnou certifikaci zařízení a umožňuje chovateli používat označení – logo svazu. Ubytování v soukromí se člení na ubytování v obytných místnostech objektů (obytná místnost), pronájem samostatných objektů (chaty, sruby, chalupy a rekreační domky, byty) včetně pronájmu přilehlých pozemků za účelem stanování, kempování. Ubytování se člení do čtyř tříd, označené jednou, dvěma, třemi či čtyřmi hvězdičkami na základě splnění doporučeného standardu a podrobného prováděcího předpisu v požadovaném rozsahu. (Svaz venkovské turistiky, nedatováno)

Udržitelný rozvoj

V rámci ekologického hospodaření si svůj provoz šetrný a ohleduplný k přírodnímu prostředí některé farmy nechávají uznat, resp. certifikovat. Certifikát v České republice uděluje organizace ECEAT, což je přední evropská organizace v oblasti udržitelného cestovního ruchu, se zvláštním důrazem na venkovské oblasti a ekologické zemědělství. Společnost ECEAT klade důraz především na podporu zemědělství šetrného k životnímu prostředí, využívání energií efektivním způsobem, snížení produkce odpadů, přispívání k ochraně přírodního prostředí, kulturního dědictví a podporu místního hospodářství. (ECEAT, 2008)

2.5. Systém biobedýnek

Tento systém představuje jednu z nejkratších cest kvalitních potravin od zemědělce ke spotřebiteli. Potraviny odběratel obdrží vždy čerstvé, sklízí se den nebo maximálně dva dny před dodáním spotřebiteli. Bedýnka nebo taška obvykle obsahuje různorodé složení čerstvé, většinou sezónní zeleniny a ovoce, mléčných výrobků, dále se zde často přidávají med, víno, bylinky, maso anebo vejce. (Bedýnky, 2009)

Hlavními znaky biobedýnek jsou: (Bedýnky, 2009)

- lokálnost – je znám původ potravin,
- sezónnost – bedýnky obsahují sezónní potraviny,
- rozmanitost – bedýnky obsahují více druhů potravin,
- vysoká kvalita – kvalita je zaručena bio certifikátem dodavatele (bez chemického ošetření),
- přiměřená cena – náklady na distribuci jsou nižší než v řetězcích avšak úměrná kvalitě,
- pravidelnost – Přísun bedýnek je pravidelný, odvozený od typu potravin.

Systém biobedýnek podporuje místní farmáře, pomáhá jim překonat případné krize způsobené neúrodou a umožňuje sestavovat pestřejší osevní plány a také určovat odbýt.

2.6. Význam agroturistiky a venkovské turistiky

Ze širšího pohledu agroturistika přináší pozitiva jako například ideální propojení služeb cestovního ruchu a zemědělské prostředí, respekt přirozeného prostředí a životního prostředí, přispívá ke tvorbě krajiny, pomáhá objevovat místní krásy a tradice, sleduje návrat člověka k přírodě a stimuluje další podnikatelské aktivity. I přes velice pomalý rozvoj agroturismu v České republice řada evropských států dokládá její značný význam, který je nutno chápat v několika rovinách (Pourová, 2010)

2.6.1. Význam agroturistiky pro obce

- Finanční přínos,
- stabilizace obyvatel, zvláště mladých a rodin,
- zlepšení ekonomické a sociální situace v obci,
- rozvoj nebo zlepšení kulturních a společenských aktivit,
- podnícení zájmu o rozvoj infrastruktury i mikrostruktury,
- obec se dostane do podvědomí turistů, za příznivých okolností se stane známou a stoupá její návštěvnost.

(Mendelova univerzita v Brně, nedatováno)

2.6.2. Význam agroturistiky pro farmáře

- Doplnkové zdroje příjmu,
- využití volné kapacity pracovní síly v rodině,
- zatraktivnění činnosti na farmě,
- společenská prezentace,
- motivační aspekt pro rodinného nástupce na farmě,
- omezení odchodu mladých rodinných příslušníků mimo obec,
- využití a finanční zhodnocení volných ubytovacích kapacit nebo prostor,
- využití půdy, vody, lesů, přírodních útvarů na vlastních pozemcích nebo pozemcích obce dalším způsobem, k rekreaci a odpočinku hostů (turistů).

(Mendelova univerzita v Brně, nedatováno)

2.6.3. Význam agroturistiky pro turisty

- Hledají klid, pohodu, návrat k přírodě,
- zajímá je životní styl a filosofie rolníka,

- poznávají své „kořeny“,
- mohou si sami opatřit lesní plody, zakoupit čerstvé ovoce, zeleninu, domácí výrobky,
- mohou si vyzkoušet dovednost při zemědělských pracích,
- posouzení finanční náročnosti dovolené na statku (farmě).

(Mendelova univerzita v Brně, nedatováno)

2.7. Agroturistika v zahraničí

Využívání volného času ve venkovském prostředí se samozřejmě traduje několik desítek let i v jiných zemích světa. Z literárních pramenů zjistíme, že každému třetímu farmáři v zemích EU plyne vedlejší příjem z provozování některých z následujících aktivit: (Agroturistika v zahraničí, 2013)

- turistické ubytování s polopenzí,
- rekreační a sportovní činnosti (jízda na koních, sportovní rybaření, pěší turistika, lyžování aj.),
- prodej vlastních produktů ve faremních obchodech, samosběr ovoce, formy donáškové služby aj.,
- zpracování vlastních produktů a jejich prodej, zejména masných a mléčných výrobků, prodej zahradních a lesních plodů,
- provozováním netradiční zemědělské výroby (výroba bioproduktů, chov hlemýžďů, pštrosů, jelenovitých),
- průmyslová činnost, např. Zpracování dřeva a výroba nábytku, produkce keramiky aj.,
- provozováním dalších služeb, např. Taxislužba, servis, restaurace, pronájem budov a půdy, poradenská činnost.

Agroturistiku v zahraničí dělí Pourová (2010, str. 28-29) na 3 typy. Labužnickou nebo gastronomickou turistiku zahrnující přímý odbyt regionálních specialit vlastními hosty, stálými odběrateli nebo restauracemi. Druhým typem je turistika s poskytováním přístřeší tzv. dovolená na selském dvoře kdy farmář poskytuje mimo ubytování i další služby uspokojující potřeby

návštěvníků za účelem získání vedlejšího příjmu. Třetím typem je tzv. skandinávský typ agroturistiky zahrnující pronajímání kempingových ploch bez dalších služeb anebo pronajímání prázdninových domů nebo bytů s vlastním zásobováním pronajímatele.

2.8. Agroturistika v České republice

K nejintenzivnějšímu rozvoji agroturistiky dochází po roce 1989 v souvislosti s restrukturalizací zemědělské výroby, doprovázené transformací zemědělských podniků, omezováním zemědělské prvovýroby a snižování počtu pracovníků v ní. V některých částech zemědělství je potřeba hledat alternativní řešení především v mimoprodukčních formách zemědělství tak, aby byla zachována prosperita zemědělství, udrženo vesnické osídlení a vytvořeny dodatečné pracovní příležitosti. Jednou z možných cest je perspektivní rozvoj právě agroturistiky a ostatních forem venkovského cestovního ruchu, jež mohou alespoň částečně přispět k řešení problémů současného i budoucího zemědělství. (Pourová, 2010)

Od počátku 90. let bylo jedinou organizací zabývající se mimo jiné rozvojem agroturistiky a ekoagroturistiky občanské sdružení ECEAT. Tato organizace má na rozvoji agroturistiky a ekoagroturistiky zásadní podíl. V roce 1997 vznikl dnešní Svaz venkovské turistiky, který se věnuje ekonomickému, kulturnímu a společenskému oživení venkova, obnově jeho tradic, údržbě krajiny a stabilizaci jeho osídlení. Nahradil činnost organizace ECEAT, která se tak může věnovat svému původnímu zaměření, tj. rozvoj udržitelného, šetrného cestovního ruchu a příbuzným oborům. (Poslání svazu, nedatováno)

K rozvoji agroturistiky dochází také v důsledku restitucí a s rozvojem podnikání obecně. Nabízela se tak možnost doplňkové činnosti k zemědělství - ubytování návštěvníků a tedy tvorby vedlejšího příjmu. I přes příznivý ekonomický vývoj a rozvoj turismu byl však nárůst nabídky v oblasti agroturistiky v uplynulých dvou desetiletích poměrně malý, stejně jako informovanost veřejnosti o takovéto formě cestovního ruchu. (Thöndlová, 2011)

Podle Pourové (2010) trh u nás ještě není zcela nasycen a „agroturistů“ každým rokem přibývá i díky celosvětovému trendu návratu k přírodě a harmonickému soužití s ní. Život ve městech stále více nutí obyvatele vyhledávat bezprostřední styk s přírodou spojený s venkovským způsobem života a agroturistika k tomu poskytuje skvělou příležitost.

Bohužel většímu rozvoji farem zaměřených na venkovskou turistiku brání nedostatek finančních zdrojů, zkušeností ale také nedostatek dobré propagace. Je nezbytné propagovat agroturistiku v turistických informačních centrech, kam zamíří většina turistů při návštěvě destinace. Dalšími důležitými propagačními materiály jsou tištění průvodci, pohlednice, mapy, barevné letáky s fotografiemi s popisem cesty k objektu, aj. Tyto materiály jsou hostům základním zdrojem informací a měly by být v zařízení vždy k dispozici. (Stříbrná, 2005)

V České republice se venkovská turistika (zahrnující mj. agroturistiku a ekoagroturistiku) nevyvíjí podobně jako je tomu v zahraničních státech. Hlavními důvody jsou především odlišný vývoj českého zemědělství v minulých desetiletích a také současná nedostatečná podpora zemědělců u nás ve srovnání s jinými zeměmi Evropské unie. (Pourová, 2010)

2.9. Agroturistika v Moravskoslezském kraji

Agroturistika Malá Morávka

Středisko Malá Morávka leží v údolí bystřiny Moravice pod zalesněnými vrcholy v centru Jeseníků asi 620 m n. m. Tato malá rodinná farma se rozkládá na 5 ha luk, je členem Svazu ekologických zemědělců a tedy ekologicky uznanou farmou.

Místní činnost:

Farma se orientuje na chov Huculských koní, koz a drobného domácího zvířectva a umožňuje návštěvníkům vyzkoušet si péči o tato zvířata. Farma také poskytuje projížďky na svých koních. Nedaleko farmy se nacházejí jezdecké oddíly, se kterými majitelé spolupracují a je možná jejich návštěva a lekce jezdeckví v těchto oddílech. V zimním období farma zajišťuje vyjížďky na sáních tahány koňmi. V letních měsících mohou návštěvníci stanovat nebo kempovat na rozlehlých lukách patřících k rodinné farmě. Nedaleko objektu jsou lesy a rybníky, kde je možno sbírat lesní plody a houby, na farmě je zpracovávat, nebo případně odvést domů a také rybařit (na základě příslušného povolení) v nedalekých přírodních rybnících. Majitele rodinné ekofarmy mohou hosté doprovázet na večerní čekanou a dozvědět se zajímavé informace o lovu zvěře a myslivosti.

Okolní krajina objektu poskytuje možnosti celoročního sportovního vyžití. Mimo zimní období je zde nepřehledné množství turistických a cykloturistických tras, přičemž Malá Morávka je vyhledávanou rekreační horskou oblastí, obklopena zalesněnými stráněmi kopců. Pro turistické účely je možno využít rozhlednu Praděd, Zámeckou horu u Vrbna pod Pradědem, CHKO Jeseníky, Petrovy kameny, Geopark v Karlově Studánce, vodopády Bílé Opavy aj. V letních měsících jsou využitelné nedaleké přírodní rybníky a také přehrada Harta. V zimním období jsou zde k dispozici služby lyžařských areálů či upravené běžecké tratě.

Ubytování:

Na farmě najdeme tři apartmány pro 1-6 osob a dva apartmány pro 1-8 osob, každý se dvěma oddělenými ložnicemi, vlastním sociálním zařízením, kuchyní a odpočinkovým koutem. Ve společenské místnosti je k dispozici televize, Wi-Fi připojení, krb a klavír. Dále návštěvníci mohou využít společenské hry, ping-pong, saunu, nebo si přivést vlastní domácí mazlíčka.

Stravování probíhá ve formě snídanových „švédských stolů“, obědových balíčků a večeří vaří majitelé z „jednoho hrnce“, tedy stejné jídlo pro sebe i hosty. Po dohodě lze vařit i dietní a vegetariánská jídla, případně se návštěvníci stravují sami s využitím kuchyněk na pokojích.

Ceny/noc:

Ubytování dvojlůžkový pokoj 500,-Kč, 4-5 osob 1200,-Kč, 6 osob 1300,-Kč, 10 Osob 1700,-Kč, snídaně 80,- Kč, Večeře 170,-Kč, polopenze 250,- Kč (sleva za jídlo od 3 do 10 let 50 %, od 10 do 15 let 10 %).

Ekofarma Babočka

Ekofarma babočka se nachází v malé vsi zvané Podlesí ve výšce 600 m n. m. na jižním úbočí Hrubého Jeseníku, pod Karlovou Studánkou. Ekofarma Babočka vznikla v roce 1991. Svůj název získala po motýlu babočka paví oko, který zde ve velkém množství přezimuje na půdě domu. Rozloha ekofarmy se postupně rozrůstala až na dnešní rozlohu 150 ha luk sloužících mimo jiné pro výrobu ekologického sena, které se dodává také pro lesní zvěř, zoo a chovatelům koní. V roce 2006 majitelé převzali stříbrné ocenění ministerstva zemědělství, farma roku.

Místní činnost:

Hlavní činností farmy je ekologický chov masného skotu plemene Hereford. Doplňkovou činností je agroturistika, sběr léčivých rostlin, vlastní ekologická zahrada, smluvní pasení koní a chov dalšího drobného zvířectva. Mezi možné aktivity na farmě babočka patří zejména horská turistika pro centrálním masivu Jeseníků a také možnost zapůjčení horských kol pro cykloturistiku. Dále je zde možné získat informace pro pěstování léčivých rostlin a bylin, chovu skotu anebo si vyzkoušet jízdu na koni. V zimních měsících převažuje lyžování a snowboarding v nedalekých zimních střediscích a běžecké lyžování.

Ubytování:

Ubytování je certifikováno Svazem venkovské turistiky. Najdeme zde podkrovní apartmán tvořený dvěma ložnicemi vybavenými samostatnou kuchyní s jídelnou a také sociálním zařízením. V každé ložnici jsou dvě lůžka s možností dvou přistýlek, případně dětskou postýlkou. Ve společenské místnosti se nachází TV, video, rádio a bezplatné připojení k internetu.

Stravování si návštěvníci zajišťují samostatně, poblíž se nachází obchod a restaurace. Po dohodě je možno potraviny nakoupit a přivést.

Ceny/noc:

Dvojlůžkový/třílůžkový pokoj 300,-Kč, děti do 10 let 200,-Kč, děti do 2 let zdarma. Zimní příplatek činí 30,-Kč. Celý apartmán v létě 1200,-Kč, v zimě 1350,-Kč.

Farma Menšík

Biofarma Menšík leží v krajině Moravskoslezských Beskyd v obci Kunčice pod Ondřejníkem. Rodina Menšíkových zde udržuje místní selskou tradici, kdy i v době kolektivizace si dokázali udržet alespoň malé hospodářství a dnes v obnově úspěšně pokračuje.

Místní činnost:

Zdejší biofarma hospodaří s přibližně 120ha v režimu ekologického zemědělství a veškerá zdejší produkce je certifikovaná jako BIO. Na farmě najdeme krávy a telata mléčného plemene skotu, jejichž chovu a produkci mléka se věnují od roku 1992. V roce 2011 zde byla vybudována „mini mlékárna“, ve které se vyrábí několik druhů domácích mléčných výrobků v kvalitě BIO a ty jsou dále nabízeny k prodeji přímo na farmě ale také v prodejnách v Ostravě a Frýdku-Místku. Mezi další nabídku farmy patří možnost starat se o další hospodářská zvířata, prohlídka mini mlékárny a předvedení zemědělských strojů, dětská hřiště, majitelé taktéž zprostředkovávají projížďku na koních. V blízkosti farmy se nacházejí lanová centra. V zimních měsících je zde možnost využití lyžařských sjezdovek a běžkařských tratí, mimo zimní měsíce je velice oblíbená turistika a cykloturistika, pro kterou je zajištěna půjčovna horských kol a koloběžek. Mezi svou nabídku majitelé zařadili také masérské a fyzioterapeutické služby.

Ubytování:

Ubytování na zdejší farmě má certifikaci Svazu venkovské turistiky (zařazen do kategorie ***) a také „Baby friendly certificate“ (Poskytování takových služeb či produktů, které umožňují vyžití pro rodiny s dětmi.). Ubytování je možné v prostorném, plně zařízeném apartmánu s nerušeným výhledem na zelené pastviny a beskydské kopce. Rozloha apartmánu činí cca 120m² a zahrnuje dvě ložnice se dvěma a třemi lůžky, velký obytný prostor s krbem sloužící jako kuchyň, jídelna a obývací pokoj. Najdeme zde TV, SAT, DVD. Kuchyň je plně vybavena a je společná stejně jako sociální zařízení. Je zde možnost zdarma se připojit k WIFI.

Stravování si návštěvníci zajišťují samostatně, s možností nákupu domácích mléčných výrobků na farmě.

Ceník:

Ceny pobytu na farmě jsou rozděleny do dvou základních balíčků.

- Pobyt na farmě pro rodinu - až pro 5 osob, 4 noci, cena 4900,-Kč
- Pobyt na farmě pro dva - pro 2 osoby, 4noci, cena 3800,-Kč

Ceny za noc (základní cena):

- Při ubytování 5 a méně osob - cena 1630,-Kč/noc
- Při ubytování 6 a více osob - cena 2150,- Kč/noc
- Při obsazení jedné ložnice - cena 1290,- Kč/noc

Ceny za noc (v hlavní sezóně):

- Při ubytování 5 a méně osob - cena 1930,-Kč/noc
- Při ubytování 6 a více osob - cena 2550,- Kč/noc
- Při obsazení jedné ložnice - cena 1550,- Kč/noc

Ranč Solný potok

Tento ranč se nachází ve východní části hrubého Jeseníku, ve Zlatohorské pahorkatině, na kraji obce Hynčice u města Albrechtice. Jsou zde turisticky snadno dosažitelná místa jako Rejvíz, Krnov, Zlaté Hory, Jeseník, jeskyně na Špičáku, zříceniny hradu Koberštejn a Edelšten a také rozhledny jako například Praděd, Cvilín, a nebo Ježník. Farma má různorodou nabídku poskytovaných služeb, velice podobnou dětským táborům s možností brigády a ekologickým výukovým programem welfare, zaměřeným na životní pohodu. Zajímavostí farmy je pozoruhodný projekt Noe, zaměřený na záchranu původních českých plemen, chápaných jako významná česká kulturní památka. Farma pečuje o původní plemena drůbeže (husy, kachny), králíků, koz, ovcí, skotu a koní.

Místní činnost:

Na zdejší farmě převládá chov koní a služby zaměřené na práci a spolupráci s koňmi. Od roku 2012 je zde v provozu hipostezka v délce 70 kilometrů s možností přenocování v přírodě nebo na jiných farmách s denní vzdáleností jízdy na koních v sedle do třiceti kilometrů. Na

farmě je možnost naučit se jezdit na koních, pro rodiny s dětmi možnost týdenního putování s povozem. V případě vlastnictví koně je možné absolvovat výcvik jak koně, tak i jezdce. Dále je zde nabídka jezdecké vyjížďky na koních s průvodcem, a to i formou vícedenního putování. Návštěvníci se mohou účastnit také prací v chovu koní a chovaných zvířatech na farmě, mohou si vyzkoušet tvorbu domácích produktů z mléka, pečení chleba a jiné činnosti. Ranč Solný potok provádí také tematické pobyty pro školy v přírodě se zaměřením na ekologii a chov zvířat. Farma zajišťuje také ustájení vlastních koní, dále půjčovnu vybavení pro turistiku a cykloturistiku. V okolí je možno využití okolních rybníků pro rybaření, v zimních měsících se nabízí využití sjezdovek a běžkařských tratí.

Ubytování:

Ubytování na farmě je zajištěno v rodinném domě majitelů v pokoji pro maximálně 5 osob se samostatným sociálním zařízením pro ubytované hosty. Farma nabízí také další způsoby noclehu a to ve vlastním spacím pytli ve stodole, pod stanem nebo zapůjčeném teepee na pozemcích v okolí farmy.

Stravování na ranči je zajištěno v domě majitelů formou polopenze, případně po domluvě pouze snídaně, večeře nebo v okolních restauracích.

Ceny/noc: Ceny zahrnují polopenzi

Dospělá osoba 650,- Kč

Dítě do 12 let 350,- Kč

Dítě 13-15 let 450,- Kč

Rodinný pobyt (dva dospělí/dvě děti) 1800,- Kč

Cena bez stravy – letní období 250,- Kč

Cena bez stravy – zimní období 350,- Kč

3. CÍL PRÁCE

Cílem této práce je zjistit celkovou informovanost obyvatel o agroturistice, dále povědomí o farmách provozující agroturistiku jak v České republice, tak hlavně v Moravskoslezském kraji a případné zkušenosti obyvatel s agroturismem. Předmětem zkoumání byly také nabízené služby agroturistických farem.

4. METODIKA

K analyzování informovanosti obyvatel Moravskoslezského kraje o možnostech agroturismu jsem využil metodu anketního šetření.

Šetření bylo prováděno formou ankety, která obsahovala sedmnáct otázek zahrnující taktéž otázky identifikační. V anketě byly použity otázky uzavřené, otevřené, ale i filtrační. Odpovědi na dvě otázky otevřeného charakteru nebyly povinné.

Nejprve byl proveden pilotní průzkum v okruhu mých blízkých na vzorku 10 respondentů. Otázky nebylo nutné přeformulovat ani jiným způsobem upravovat a tyto vzorky bylo možné zahrnout i do výsledků anketního šetření. Další získávání respondentů nebylo ničím podmíněno a byli vybíráni náhodným výběrem. Respondenty jsem získával umístěním ankety na webové stránky vyplnto.cz, kde probíhal desetidenní výzkum a to do 7. června 2015 do 17. června 2015, na kterou odpovědělo 68 respondentů, dále šířením anketních otázek pomocí sociálních sítí, ze kterých jsem získal vzorek 12 respondentů a také osobním dotazováním v okruhu mých přátel a známých, kteří mi dopomohli k získání 8 anketních listů. Celkem jsem získal 98 vzorků, které jsem dále zpracoval v programech Microsoft Word a Microsoft Excel.

4.1. Introspektivní metoda

V této práci jsem měl možnost využít mé dosavadní zkušenosti se zemědělstvím na naší rodinné farmě. V zemědělství naše rodina podniká už několik generací a posledních sedm let právě v zemědělství ekologickém. Od narození jsem tedy byl součástí provozu zemědělské farmy a seznamoval se s touto oblastí podnikání. Naše rodinná farma se zaměřovala na rostlinnou i živočišnou výrobu. Nyní je naší hlavní činností produkce masných ovcí a výrobků z kozího mléka. Součástí provozu jsem od narození, avšak aktivně jsem se začal zapojovat do podnikání teprve před asi 7 lety, kdy jsme s otcem rozšiřovali chov ovcí a začali společně konzultovat budoucí plány. Před 5 lety jsme tedy zahájili první společný plán, chov mléčného plemene koz a produkce mléčných výrobků. Naše stavy činí 95 kusů mléčného plemene kozy bílé a anglonubijské a 70ks masného plemene ovcí. Nyní společně hospodaříme na 59ha luk v ekologickém zemědělství kde je každodenní práce na denním pořádku avšak stále je zde prostor

pro další projekty a proto nyní zjišťujeme za by agroturistika nebyla právě tím odvětvím, které by mohlo zaujmout a rozšířit tak naši farmu o nové služby.

5. VÝSLEDKY A DISKUZE

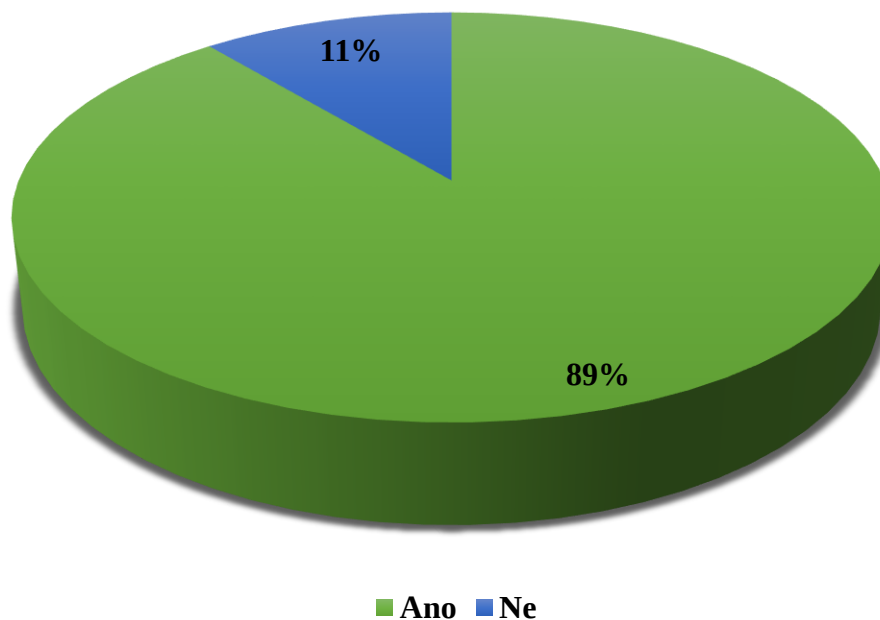
Otázka č. 1: Trávíte dovolenou mimo místo svého bydliště?

Tabulka 2: Otázka č. 1

	Počet	Procento
Ano	87	89 %
Ne	11	11 %
Celkem	98	100 %

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 1: Otázka č. 1

Zdroj: Vlastní zpracování

Otázka č. 1 byla filtračního rázu. Pokud dotazovaný odpověděl „ano“, pokračoval další otázkou v anketě, otázkou č. 2. Pokud respondent odpověděl „ne“ otevřely se dotazovanému otázky identifikačního rázu. Z celku 98 dotazovaných odpovědělo 11 (11 %) z nich, že tráví dovolenou doma a naopak 87 (89 %) tráví dovolenou mimo domov.

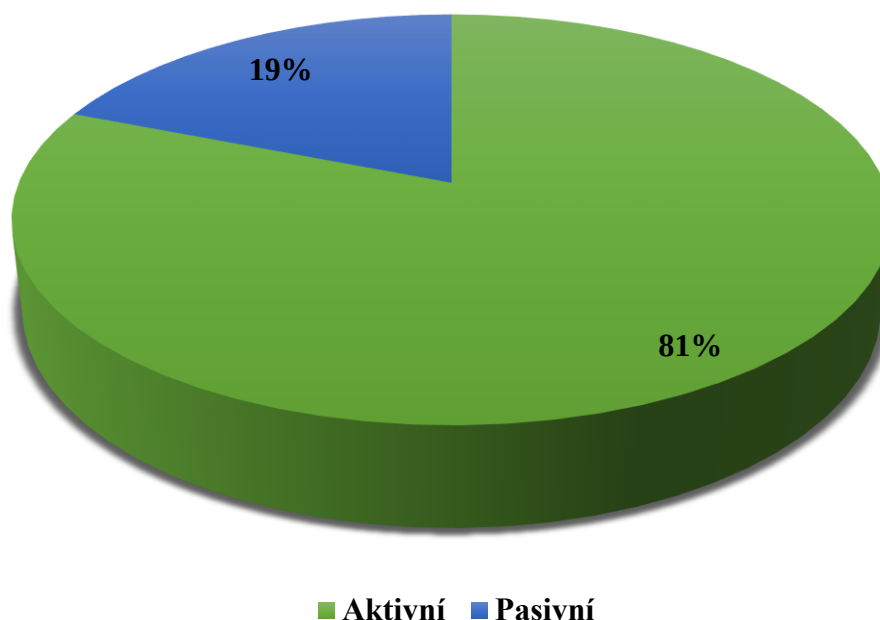
Otázka č. 2: Preferujete aktivní nebo pasivní typ dovolené?

Tabulka 3: Otázka č. 2

	Počet	Procento
Aktivní	71	81 %
Pasivní	17	19 %
Celkem	88	100 %

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 2: Otázka č. 2

Zdroj: Vlastní zpracování

Otázka č. 2 byla uzavřeného charakteru, kdy z výsledných odpovědí preferované aktivní nebo pasivní dovolené můžeme vyčíst teoretické procento potenciálních zákazníků agroturistických farem, jelikož dovolená na farmě se svým charakterem jednoznačně nemůže řadit mezi pasivní typ dovolených. Z dotazovaných respondentů preferuje 19 % pasivní typ dovolené a 81 % typ aktivní, z čehož je pravděpodobné, že velkou část z 81 % dotazovaných, by mohla právě agroturistika oslovit.

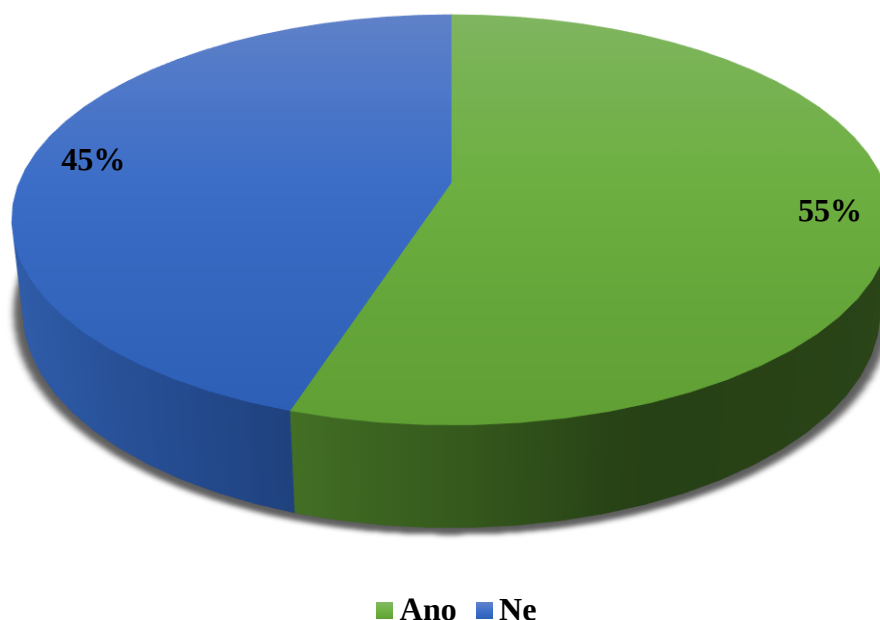
Otázka č. 3: Víte, co je to agroturistika?

Tabulka 4: Otázka č. 3

	Počet	Procento
Ano	48	55 %
Ne	40	45 %
Celkem	88	100 %

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 3: Otázka č 3

Zdroj: Vlastní zpracování

Z ankety vyplynulo, že větší polovina a tedy 55 % dotázaných se s pojmem agroturistika již setkala a naopak menší polovina tj. 45 % nikoliv. Z výsledků této otázky jsem docela překvapený, jelikož jsem se domníval, že bude mnohem větší procento respondentů, kteří označí odpověď „Ne“ a tedy že pojem agroturistika neznají. Na otázku odpovídalo celkem 88 respondentů, z nichž 40 neví, co pojem agroturistika znamená. Dle genderového rozdělení pak ze 40 respondentů, kteří se s pojmem agroturistika nesetkali, bylo 62,5 % a tedy 25 žen a 37,5 % resp. 15 mužů. Jak jsem již uváděl, výsledek mě překvapil, ale stále jsem toho názoru, že povědomí obyvatelstva je relativně nízké, proto bych doporučil využít některý z marketingových nástrojů pro zvýšení propagace tohoto šetrného cestovního ruchu.

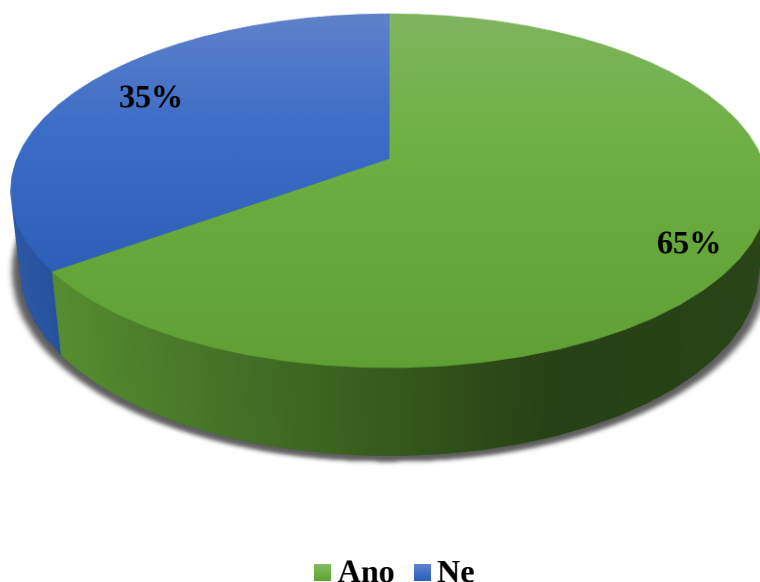
Otázka č. 4: Víte, že můžete trávit dovolenou na farmách?

Tabulka 5: Otázka č. 4

	Počet	Procento
Ano	57	65 %
Ne	31	35 %
Celkem	88	100 %

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 4: Otázka č. 4

Zdroj: Vlastní zpracování

Tuto otázku jsem do ankety zařadil, protože jsem se domníval, že mnoho lidí, kteří vědí o možnosti trávit volný čas na vesnických farmách neznají správný název těchto služeb. Tato domněnka se potvrdila. Oproti předchozí otázce kde 40 dotazovaných pojem agroturistika nezná, ví 17 z nich o možnosti pobytu na farmách. Z tohoto hlediska usuzuji, že lidé nejsou dostatečně seznámeni s pojmy týkajícími se agroturismu. Pokud se podíváme na rozdělení dle genderu tak ze 17 lidí, kteří vědí o způsobu využívání volného času na farmách je 11 žen a 6 mužů. Tato statistika mě vede k domněnce, že ženy vědí o existenci služeb agroturistiky, ale nevědí, že tyto služby jsou zašifrovány právě pod pojmem agroturistika.

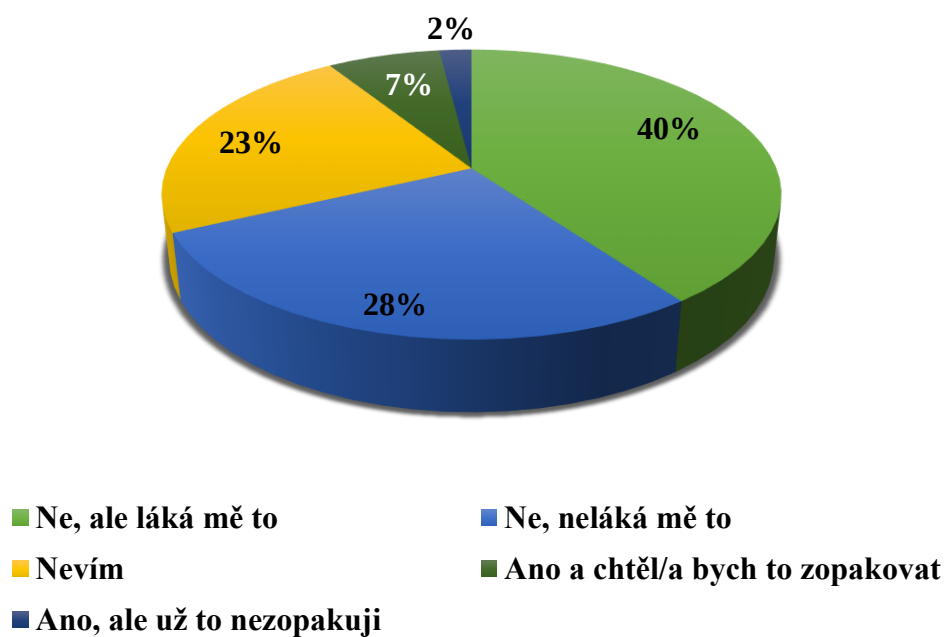
Otázka č. 5: Zúčastnil/a jste se někdy agroturismu?

Tabulka 6: Otázka č. 5

	Počet	Procento
Ne, ale láká mě to	35	40 %
Ne, neláká mě to	25	28 %
Nevím	20	23 %
Ano a chtěl/a bych to zopakovat	6	7 %
Ano, ale už to nezopakují	2	2 %
Celkem	88	100 %

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 5: Otázka č. 5

Zdroj: Vlastní zpracování

Z této otázky je patrné, že agroturistiky se zúčastnilo pouze 8 lidí a tedy 9 % z celkového počtu 88 dotazovaných. Šest respondentů tj. 7 % by se této formy v budoucnu zúčastnilo znovu a 2 občanů tj. 2 % tato forma dovolené nezaujala. V grafu převládají vysoká čísla dotazovaných, kteří si agroturistiku doposud nevyzkoušeli, konkrétně 60 respondentů (68 %). Z nich 35 tj. 40 % z celkového počtu dotazovaných projevilo zájem si takovýto druh cestovního ruchu

vyzkoušet a jsou tedy potencionálními zákazníky, které by poskytovatelé agroturistických farem mohly oslovit svými službami, případně získat zlepšením propagace svého podnikání.

Skupinu, která si agroturistiku ještě nevyzkoušela, ale ani v budoucnu neplánuje takových služeb využít, tvoří 25 lidí, tj. 28 % z celkového počtu dotázaných. Do této skupiny mohou patřit lidé upřednostňující pasivní typ dovolené nebo například dovolenou u moře, případně do této skupiny mohou patřit lidé, kterým je venkovská činnost velice známá, nebo jsou její součástí.

Poslední kategorii tvoří respondenti, kteří zvolili možnost „nevím“. Tuto možnost volili lidé, kteří pojem agroturistika neznali, a tudíž nevědí, jestli se jí někdy zúčastnili. Z dotazovaných tuto kategorii tvoří 23 %.

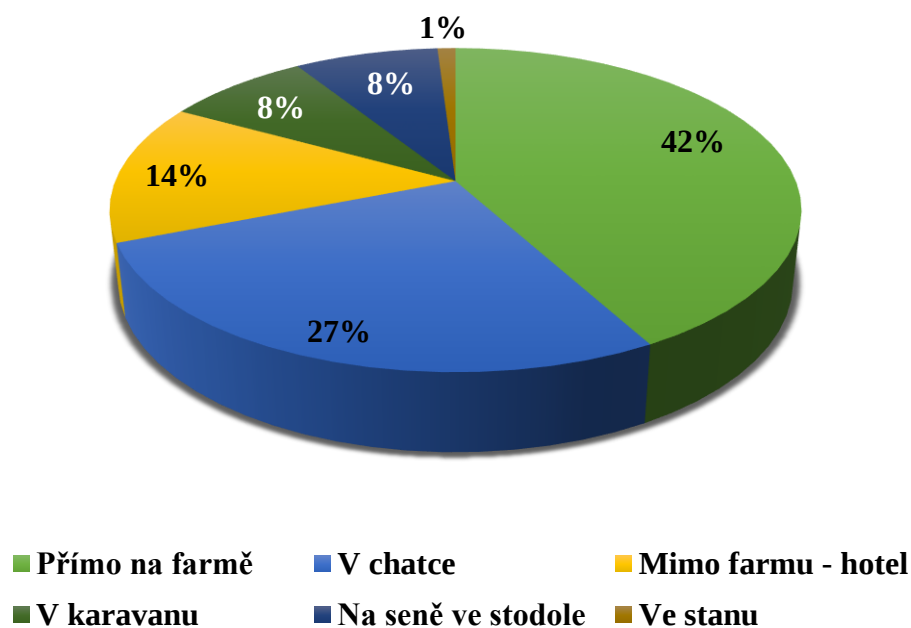
Otázka č. 6: Jaký typ ubytování byste při agroturistice preferoval/a?

Tabulka 7: Otázka č. 6

	Počet	Procento
Přímo na farmě	49	42 %
V chatce	32	27 %
Mimo farmu – Hotel	16	14 %
V karavanu	10	8 %
Na seně ve stodole	10	8 %
Ve stanu	1	1 %
Celkem	118	100 %

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 6: Otázka č. 6

Zdroj: Vlastní zpracování

V této otázce bylo možno označit více odpovědí, jelikož při agroturistice je samozřejmě možné vyzkoušet si různorodé typy ubytování, třeba i na jednu noc. Respondenti opravdu volili více možností. Nejpreferovanější bylo ubytování přímo na rodinné farmě a tuto možnost zvolili respondenti 49 krát tj. 42 %. Předpokládal jsem, že tato forma bude nejpočetněji zastoupena. Jedná se o typickou formu ubytování, zapojení hostů do běžného života farmářské rodiny, individuální přístup, blízký kontakt mezi hosty a hostiteli v rodinné atmosféře. Druhou nejčastější odpovědí byla možnost ubytování v chatce, kterou dotazovaní zvolili 32 krát (27 %). Podle mého názoru respondenti volili tuto možnost kvůli pocitově většímu soukromí, než by měli při ubytování přímo na farmě ale zároveň, aby zůstali v objektu farmy. Naopak 16 (14 %) odpovědí bylo zaznamenáno u formy ubytování v hotelu a z toho usuzuji, že tito respondenti si zakládají na svém soukromí a preferují ubytování vyšší třídy. Další otázky zaznamenali menší počty odpovědí a to 10 respondentů tj. 8 % by vyzkoušelo ubytování v karavanu, což zahrnuje také volbu ubytovat se na farmě ve vlastním karavanu, pro mě nejzajímavější možnost, a to ubytování na seně ve stodole zvolilo také 10 dotazovaných (8 %), a pouze jeden respondent by zvolil ubytování ve stanu. U ubytování ve stodole na seně je pravděpodobné že by respondenti volili tuto možnost tzv. na zkoušku na jednu noc, pokud by to bylo farmáři dovoleno.

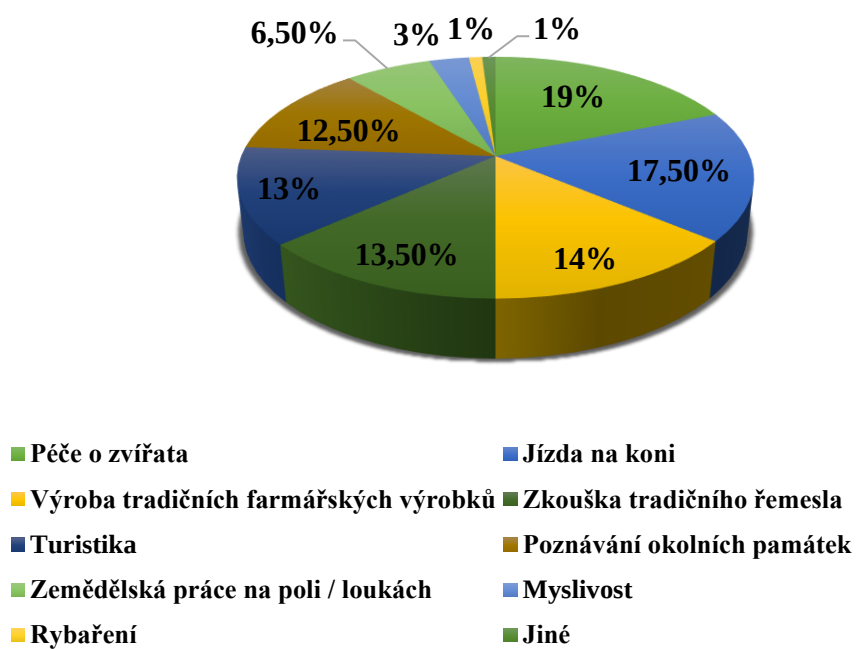
Otázka č. 7: Jaké činnosti byste při agroturistice preferoval/a?

Tabulka 8: Otázka č. 7

	Počet	Procento
Péče o zvířata	47	19 %
Jízda na koni	42	17,5 %
Výroba tradičních farmářských výrobků	35	14 %
Zkouška tradičního řemesla	33	13,5 %
Turistika	32	13 %
Poznávání okolních památek	31	12,5 %
Zemědělská práce na poli/loukách	15	6,5 %
Myslivost	8	3 %
Rybaření	1	1 %
Jiné	1	1 %
Celkem	245	100 %

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 9: Otázka č. 7

Zdroj: Vlastní zpracování

Na tuto otázku bylo možno odpovědět více možnostmi. Ve výsledku volili dotazovaní průměrně 2,5 odpovědí, a tedy by si při svém pobytu na agroturistické farmě chtěli vyzkoušet více než dvě poskytované aktivity. Nejpočetněji zastoupena je skupina 47 odpovědí tj. 19 %, kteří by si chtěli vyzkoušet péči o zvířata. Druhou skupinu v pořadí tvoří jízda na koni se 42 zvolenými odpověďmi a tedy 17,5 %. O výrobu tradičního farmářského výrobku má zájem 35 (14 %) dotazovaných, o půl procenta níže se umístila zkouška tradičního řemesla se 35 odpověďmi a turistiku zvolilo 32 dotazovaných, což je 13 %. Velký zájem respondenti mají také o poznávání okolních památek, zahrnující 31 odpovědí (12,5 %). O ostatní aktivity jako zemědělská práce, myslivost, rybaření a jiné byl zájem mnohem menší, avšak i tyto služby by nabídka neměla opomíjet, aby bylo pokryto široké spektrum služeb. Z výsledků můžeme vyvodit právě zájem o širokou škálu nabízených služeb. Široká nabídka se může stát i konkurenční výhodou pro danou farmu, avšak velice výhodná může být i spolupráce mezi blízkými objekty nabízející podobné služby.

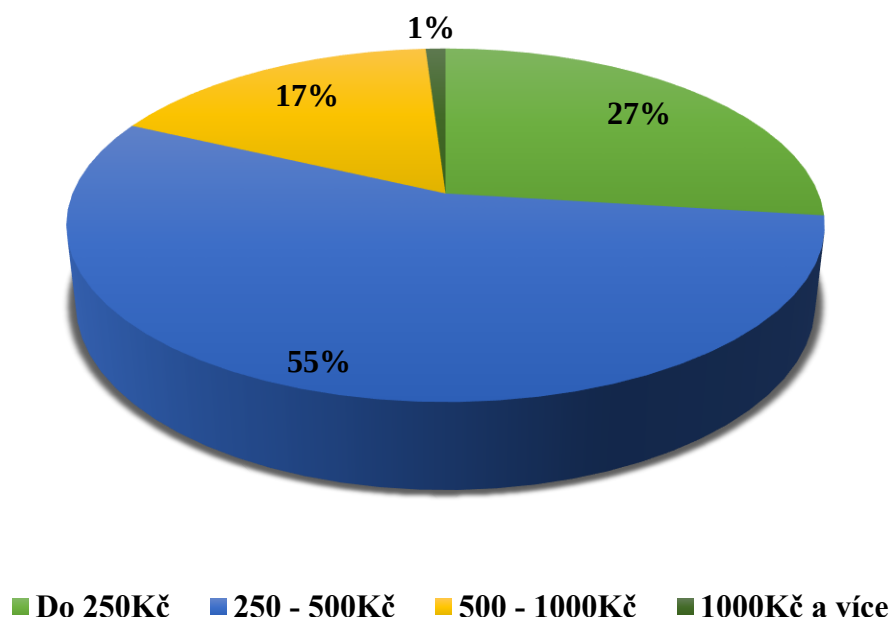
Otázka č. 8: Jakou částku byste byl/a ochoten/ochotna zaplatit za osobu/noc na farmě?

Tabulka 10: Otázka č. 8

	Počet	Procento
Do 250Kč	23	27 %
250 - 500Kč	48	55 %
500 - 1000Kč	15	17 %
1000Kč a více	1	1 %
Celkem	87	100 %

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 7: Otázka č. 8

Zdroj: Vlastní zpracování

Z výsledků této otázky je patrné, že lidé by si na ubytování v agroturistických farmách vyhradili velice malou část svého rozpočtu a tedy pravděpodobně neočekávají příliš vysokou kvalitu ubytovacích služeb. Možnost první, a tedy cenu za osobu na noc do 250Kč zvolilo 23 lidí a tedy 27 % z 87 dotazovaných. Tato cena neodpovídá ani průměrně ceně za ubytovací služby v agroturistice, a přestože 12 lidí z 23 se s pojmem agroturistika už setkala, tak pravděpodobně nemají dostatečné informace o hodnotách poskytovaných služeb. Průměrná cena ubytování bez stravy v Moravskoslezském kraji se pohybuje okolo 400Kč za osobu na noc. Druhou možnost, kde je cena pobytu nastavena od 250 do 500Kč zvolilo 48 respondentů (55 %), z čehož vyplývá, že hodnota nabízených služeb odpovídá cenové představě nejpočetnější skupině dotazovaných v mé anketě. Třetí možnost finanční hodnoty 500 - 1000kč zastoupilo 15 dotazovaných, což odpovídá 17 % z celku. Do této cenové kategorie se řadí farmy s kvalitním zázemím a širokou nabídkou poskytovaných služeb. Zanedbatelné jedno procento a tedy pouze 1 dotazovaný, který pojem agroturistika nezná, označil finanční hodnotu 1000kč a více z čehož usuzují, že nedokáže přesně určit hodnotu poskytovaných služeb.

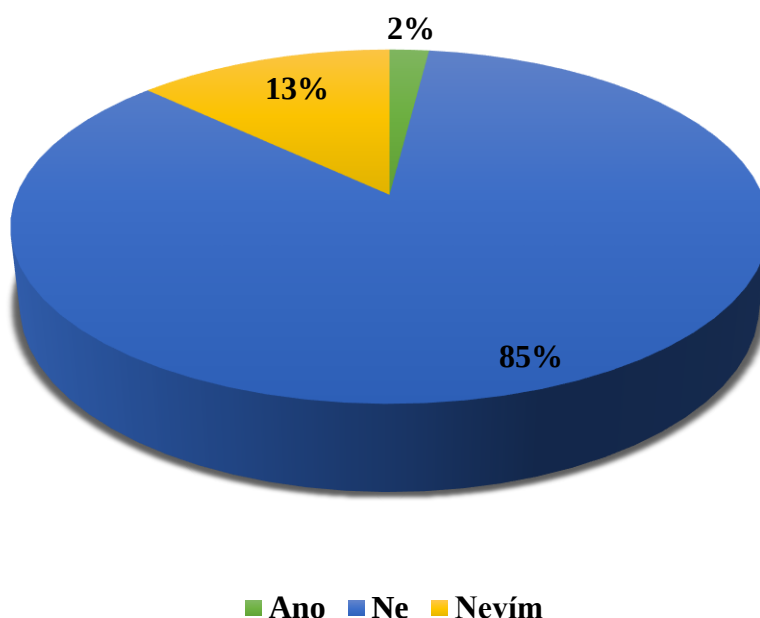
Otázka č. 9: Myslíte si, že jsou lidé dostatečně informováni o této formě využívání volného času?

Tabulka 11: Otázka č. 9

	Počet	Procento
Ano	2	2 %
Ne	74	85 %
Nevím	11	13 %
Celkem	87	100 %

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 8: Otázka č. 9

Zdroj: Vlastní zpracování

Tato otázka byla zodpovězena 87 respondenty, z nichž největší zastoupení mělo jednoznačně „ne“, které odpovědělo 74 dotázaných což je 85 % z celku. Druhou skupinu tvoří 11 respondentů, tedy 13 %, kteří uvedli, že „nevím“ a poslední skupinu tvoří 2 (2 %) dotazovaní s odpovědí „ano“. S touto otázkou souvisí otázka č. 3, kdy 55 % dotazovaných odpovědělo, že pojem agroturistika zná, což je dle mého názoru nedostatečné povědomí respondentů a informovanost by se měla zvýšit. Zvýšení propagace samozřejmě souvisí se získáváním

potencionálních klientů. K propagaci agroturistiky a konkrétních farem nabízející tyto služby mohou přispívat také internetové vyhledávače jako například www.ubytovaninafarme.cz.

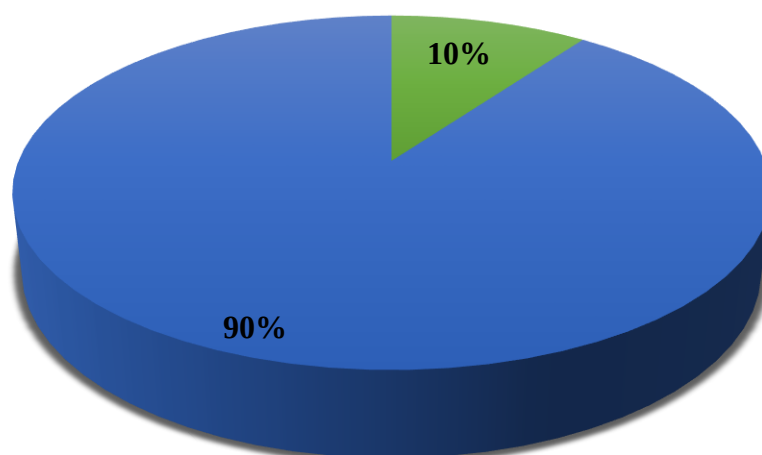
Otázka č. 10: Znáte nějakou farmu provozující agroturistiku ve Vašem okolí?

Tabulka 12: Otázka č. 10

	Počet	Procento
Ano	9	10 %
Ne	78	90 %
Celkem	87	100 %

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 9: Otázka č. 10

■ Ano ■ Ne

Zdroj: Vlastní zpracování

Z odpovědí vidíme, že pouze 9 dotazovaných a tedy 10 % z krajů, ze kterých respondenti odpovídali, zná nějakou farmu provozující agroturistiku v jejich okolí. Tato otázka má souvislost s následující otázkou č. 11, kde mohli respondenti vypsát farmy, které znají. Z výsledků, kdy byly vypsány pouze 2 farmy, můžeme usuzovat, že je velice slabá propagace.

Otázka č. 11: Pokud jste v předchozí otázce odpověděl/a ano, vzpomenete si na název?

Na tuto nepovinnou otázku odpověděli pouze dva respondenti, kteří si vzpomněli na názvy dvou agroturistických objektů. Jednalo se o Ranč Polom v obci Rajnochovice ve Zlínském kraji a o Ranč u Kulhavé sovy v Klokočově u Vítkova, který se nachází v Moravskoslezském kraji. Na předchozí otázku odpovědělo 9 respondentů, kteří znají agroturistickou farmu ve svém okolí, ale pouze 2 z nich si vzpomněli na název, což jen upevňuje tvrzení slabé propagace agroturistických farem.

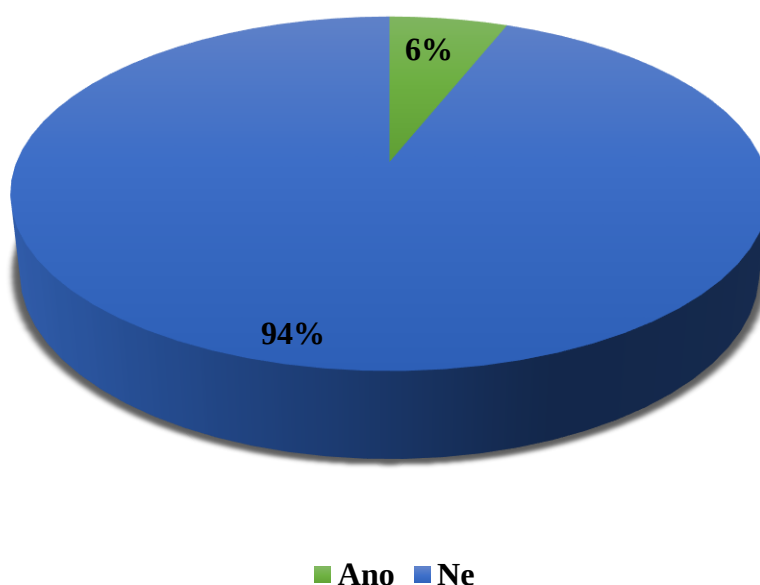
Otázka č. 12: Znáte nějakou farmu provozující agroturistiku v Moravskoslezském kraji?

Tabulka 13: Otázka č. 12

	Počet	Procento
Ano	5	6 %
Ne	81	94 %
Celkem	86	100 %

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 10: Otázka č. 12

Zdroj: Vlastní zpracování

Jelikož zkoumám povědomí obyvatel o agroturistických farmách Moravskoslezského kraje bylo samozřejmostí zařadit do ankety tuto otázku. Z 9 kladných odpovědí na znalost agroturistických farem v ČR v této otázce 4 ubyly, což se však očekávalo. Z 86 respondentů 81 a tedy 94 % odpovědělo záporně tak, že žádnou agroturistickou farmu v Moravskoslezském kraji neznají.

Otázka č. 13: Pokud jste v předchozí otázce odpověděl/a ano, vzpomenete si na název?

Tato otázka byla nepovinná a odpověď zaznamenal pouze jeden respondent z 5, kteří znají nějakou agroturistickou farmu v Moravskoslezském kraji. Odpověď byla Ranč u Kulhavé sovy v Klokočově u Vítkova, jak jsem již zmiňoval v otázce č. 11. Opět musím zdůraznit, že z výsledku neplyne nic jiného, než velice slabá propagace samotných farem.

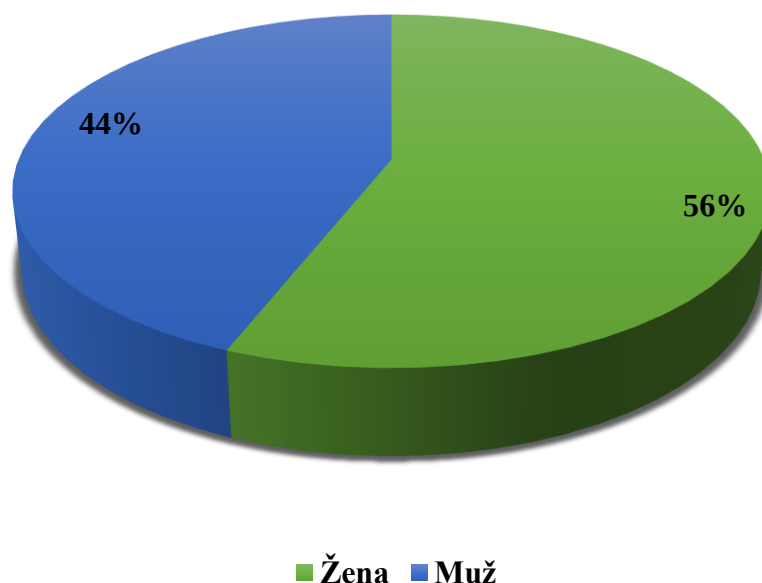
Otázka č. 14: Uveďte Vaše pohlaví.

Tabulka 14: Otázka č. 14

	Počet	Procento
Žena	55	56 %
Muž	43	44 %
Celkem	98	100 %

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 11: Otázka č. 14

Zdroj: Vlastní zpracování

Z grafu je patrné, že na moji anketu odpovídalo 56 % a to 55 žen a 44 % a tedy 43 mužů. V ideálním případě by na tuto anketu mělo odpovídat 50 % žen a 50 % mužů. Tolika procent jsem nedosáhl, ale myslím si, že jsem se těmito ideálními hodnotám velice přiblížil a anketa tedy není zkreslená ryze mužskými nebo ženskými preferencemi.

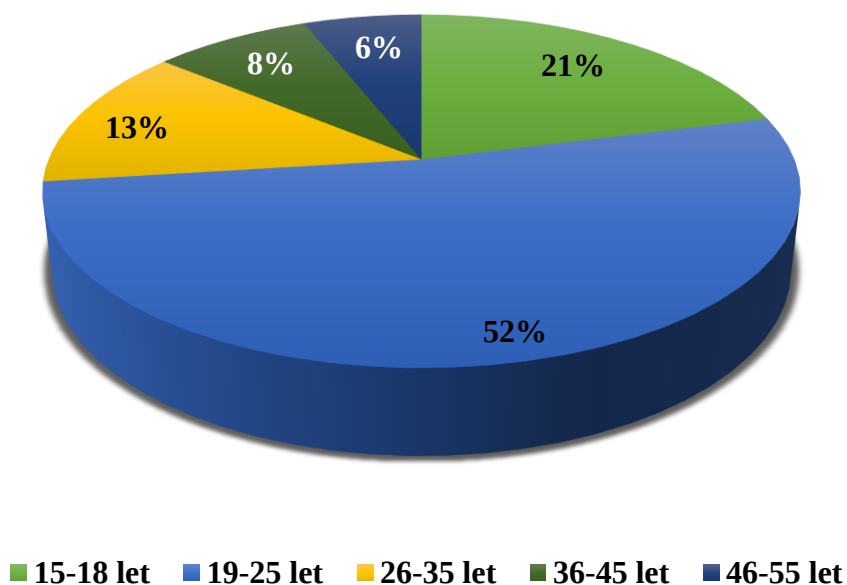
Otázka č. 15: Jaká je Vaše věková kategorie?

Tabulka 15: Otázka č. 15

	Počet	Procento
15-18 let	20	21 %
19-25 let	51	52 %
26-35 let	13	13 %
36-45 let	8	8 %
46-55 let	6	6 %
Celkem	98	100 %

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 12: Otázka č. 15

Zdroj: Vlastní zpracování

Nejpočetnější skupinu odpovídajících na moji anketu bylo ve věku 19-25 let a to 51 respondentů, tedy 52 %. Tato skupina mladých lidí má největší zastoupení pravděpodobně také proto, že jsem anketu šířil také prostřednictvím sociálních sítí a svých známých, kteří nejčastěji spadají právě do této skupiny. Nicméně aktivní dovolená na agroturistických farmách by pro tuto věkovou kategorii mohla být určitě zajímavá. Druhou nejpočetnější skupinu tvoří respondenti ve věku 15-18 let v počtu 20 respondentů (21 %) a věkovou skupinu 26-35 let tvořilo 13 resp. 13 % respondentů. Další věkové kategorie tj. 36-46 let tvořilo 8 respondentů tj. 8 % a 46-55 let 6 dotazovaných a tedy 6 %. Myslím si, že agroturistika není nikterak omezena věkem a je tedy vhodná pro všechny věkové kategorie. Je však jasné, že mladí lidé budou volit mnohem více aktivních činností jako turistika, cykloturistika, jezdeckví nebo zimní sporty než naopak lidé v důchodovém věku, kteří budou dle mého názoru hledat spíše klidnou přírodu.

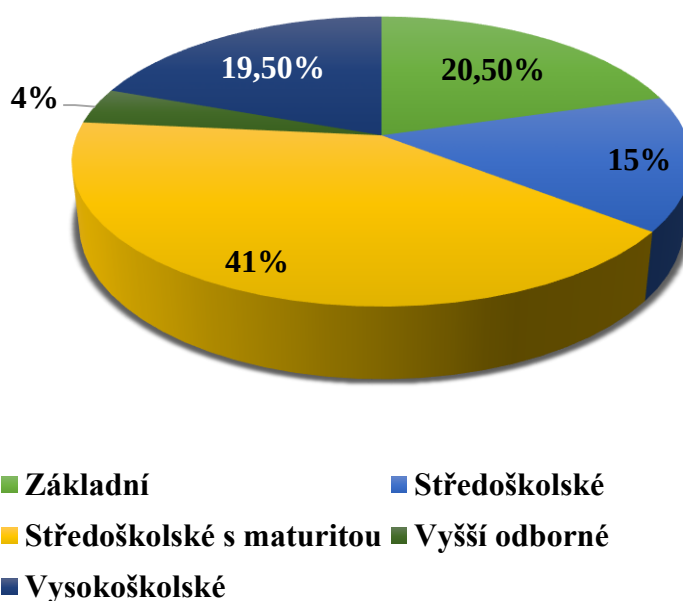
Otázka č. 16: Jaké je Vaše dosažené vzdělání?

Tabulka 16: Otázka č. 16

	Počet	Procento
Základní	20	20,5 %
Středoškolské	15	15 %
Středoškolské s maturitou	40	41 %
Vyšší odborné	4	4 %
Vysokoškolské	19	19,5 %
Celkem	98	100 %

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 13: Otázka č. 16

Zdroj: Vlastní zpracování

Nejpočetnější skupinu tvoří respondenti se středoškolským vzděláním s maturitou v počtu 40 a tedy 41 %. Druhou skupinou byla kategorie se základním vzděláním se 2é respondenty (20,5 %) a těsně za nimi byl počet 19 respondentů s 19,5 % se vzděláním vysokoškolským. Středoškolské vzdělání má 15 (15 %) respondentů a pouze 4 respondenti uvedli vzdělání vyšší odborné.

Obecné tvrzení uvádí, že o agroturistiku a ekologii mají zájem spíše vzdělanější lidé, nicméně toto tvrzení bohužel moje anketa nemůže potvrdit.

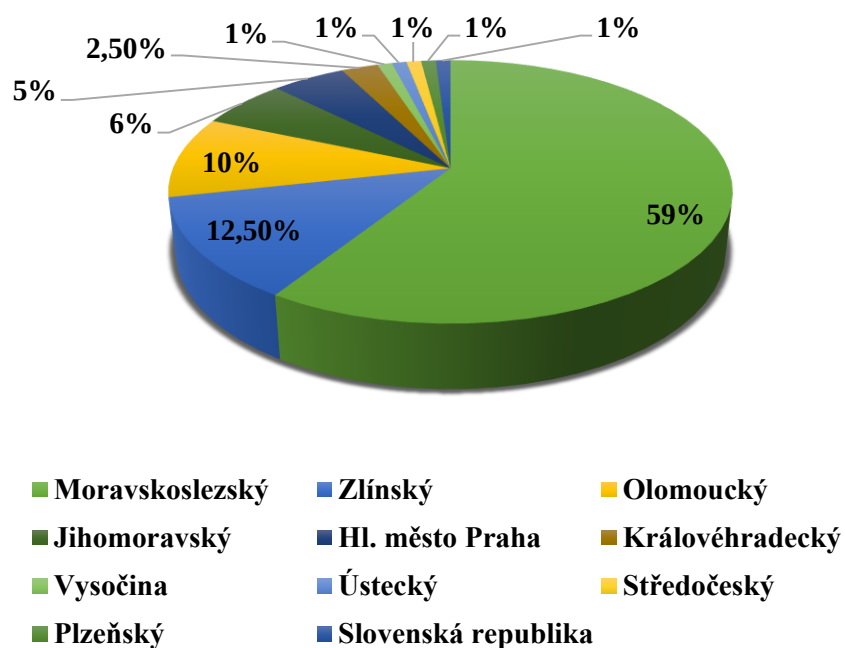
Otázka č. 17: Uveďte kraj, ve kterém bydlíte, případně stát.

Graf 14: Otázka č. 17

	Počet	Procento
Moravskoslezský	58	59 %
Zlínský	12	12,5 %
Olomoucký	10	10 %
Jihomoravský	6	6 %
Hl. město Praha	5	5 %
Královéhradecký	2	2,5 %
Vysočina	1	1 %
Ústecký	1	1 %
Středočeský	1	1 %
Plzeňský	1	1 %
Slovenská republika	1	1 %
Celkem	98	100 %

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 15: Otázka č. 17

Zdroj: Vlastní zpracování

Velkou většinu zaujali respondenti z Moravskoslezského kraje s 58 zvolenými odpověďmi a tedy 59 %, druhou největší skupinu tvoří respondenti z kraje Zlínského s 12 odpověďmi a to 12,5 % a třetí větší skupinu tvoří obyvatelé Olomouckého kraje s 10 odpověďmi a tedy 12 %. Dále 6 (6 %) respondentů označilo kraj jihomoravský, 5 respondentů (5 %) Hlavní město Prahu, 2 (2,5 %) respondenti zvolili kraj Královéhradecký a kraje Vysočina, Ústecký, Středočeský, Plzeňský a Slovenskou republiko označilo po jednom uchazeči, při čemž tvořil každý 1 % z dotazovaných. Drtivou většinou byli respondenti z Moravskoslezského kraje, což je výsledek rozesílání dotazníků známým povětšinou z Moravskoslezského kraje.

6. ZÁVĚRY

Cílem této práce je zjistit celkovou informovanost obyvatel o agroturistice, dále povědomí o farmách provozující agroturistiku jak v České republice, tak hlavně v Moravskoslezském kraji a případné zkušenosti obyvatel s agroturismem. Předmětem zkoumání byly také nabízené služby agroturistických farem.

Z výsledků anketního šetření plyne malá znalost pojmu agroturismus a informovanost o tomto druhu cestovního ruchu a celkově nabízených službách v agroturismu. Na otázku, která se dotazuje na znalost pojmu agroturismus odpovědělo „ano“ pouze 55 % z dotazovaných a možnost ubytování na farmě zná 65 %. Agroturistika zahrnuje možnost ubytování na farmě a deseti procentní zvýšení znalosti ubytování na farmě znamená neznalost služeb, které zahrnuje agroturistika. Agroturistiky se podle výsledků mého šetření zúčastnilo pouze 9 % z dotazovaných a dalších 28 % respondentů tuto formu cestovního ruchu ani zkusit nechťejí. Určitý prostor se zde však otevírá v případě zkvalitnění propagace agroturistických farem, jelikož 40 % respondentů agroturistiku sice nevyzkoušeli, ale je pro ně tato možnost lákavá. Fakt nízké propagace plyne z otázek zaměřených na znalost konkrétních farem z okolí, kdy si respondenti vzpomněli pouze na dvě farmy. Potencionální zákazníci by chtěli při svém pobytu vyzkoušet průměrně přes dvě aktivity a také různé duhy ubytování. I když je nejčastější ubytování přímo na farmě, zákazníci by podle šetření volili tzv. nocleh na zkoušku i ve stanu, karavanu nebo třeba na seně ve stodole. Průměrná cena ubytování na agroturistických farmách je 400kč. Tuto částku zvolilo v anketě 55 % dotazovaných, avšak velké procento, konkrétně 27 % volilo možnost „do 250kč“ což jen potvrzuje tvrzení velmi slabé informovanosti obyvatel o agroturismu, stejně jako otázka přímo dotazující na informovanost ohledně agroturistiky, kdy 85 % respondentů uznává nedostatečné povědomí o tomto druhu cestovního ruchu.

7. SOUHRN

Tato práce je zaměřena na cestovní ruch v Moravskoslezském kraji, konkrétně agroturismus na farmách v tomto kraji. Jako cíl práce jsem si vybral analýzu informovanosti obyvatel o agroturistice i o samotných farmách nabízejících tyto služby, dále zjistit případné zkušenosti obyvatel s jakoukoliv formou agroturistiky a také zmapovat nabízené služby agroturistických farem.

Syntéza poznatků této práce se zaměřuje na teoretické vymezení pojmů souvisejících s agroturismem. Vysvětlil jsem zde základní pojmy jako ekoturistika, venkovský cestovní ruch, agroturistika, ekoagroturistika, vesnická turistika, chataření apod. Jako další byl popsán Svaz venkovské turistiky, certifikáty, které mohou agroturistické farmy získat a také jsem popsal dnes velice populární systém biobedýnek. Nezapomněl jsem také popsat význam tohoto druhu cestovního ruchu z hlediska obce, farmáře a také z hlediska samotného turistu a tedy zákazníka.

V druhé části práce jsem nejprve popsal agroturismus v zahraničí, v České republice a poté v Moravskoslezském kraji, na který jsem se převážně zaměřil při zjišťování vědomostí ohledně agroturistiky v anketním šetření. Anketa obsahující sedmnáct otázek byla aplikována na vzorek 98 respondentů a byla východiskem pro získání přehledu o informovanosti obyvatel v odvětví agroturistiky a také informací o případném zájmu turistů trávit svůj volný čas poznáváním typického venkovského života a dalšími aktivitami odkazující na zemědělskou činnost.

Smyslem agroturismu je poznání života zemědělců na venkově, seznámení s jejich každodenní prací, jejich kulturou a zvyklostmi, ale také se velice silně ohlíží na náš vztah k přírodě a našemu okolí. Agroturistika klade důraz také na šetrné zacházení s přírodními zdroji, na péči o životní prostředí a sepejetí člověka s přírodou, což je v naší společnosti mnohdy velice opomíjené a spíše se zaměřujeme jiným směrem. Velká konkurence, která nutí farmáře rozšiřovat své portfolio nabízených služeb, udržovat určitou kvalitu služeb získáváním certifikací a také vznik nových agroturistických center snad dopomůže právě ke správnému pochopení pravého smyslu tohoto druhu cestovního ruchu.

9. SUMMARY

My thesis focuses on tourism in the Moravian-Silesian Region, specifically on agrotourism in regional farms. The main goal of my thesis is to analyze the awareness that the citizens have about agrotourism and about the farms offering agrotouristic services. Furthermore I try discover whether the citizens have been exposed to agrotourism in general and I chart the services offered by agrotouristic farms.

The knowledge synthesis of my thesis focuses on theoretical definitions of concepts tied to agrotourism. I explain the basic concepts such as ecotourism, countryside tourism, agrotourism, ecoagrotourism, village tourism, summerhouses etc. Consequently I describe the certifications which the agrotouristic farms can acquire and I also describe the „biocrate“ system, which is very popular at the moment. I also look at the importance that this type of tourism has on villages, farmers and also on the tourist, the customer, himself.

In the second part of my thesis I describe agrotourism abroad, agrotourism in the Czech Republic and in the Moravian-Silesian Region, the later of which was the center for gathering my information about the awareness done by the form of survey. The survey contained seventeen questions and was applied to ninety-eight respondents. It served as source for determining the awareness of citizens about agrotourism and also for determining the potential interest that the tourists may have in familiarizing with the traditional rural lifestyle and other activities referring to agriculture.

The point of agrotourism is to become familiar with the life of farmers, their daily work and their culture and traditions. It also focuses on developing the relationship we have with nature and our surroundings. Agrotourism emphasizes proper treating of natural resources, care for the environment and building synergy between human and nature which is a thing that is commonly neglected. Large amount of competition forces farmers to expand the portfolio of offered services and to maintain the quality of their services by obtaining certifications. The development of new agricultural.

10. REFERENČNÍ SEZNAM

Abcert. (nedatováno). Získáno 20. 06 2015, z Abcert se představuje: <http://www.abcert.cz/index.php>

Agroturistika v zahraničí. (19. 08 2013). Získáno 25. 06 2015, z Agroturistika: http://web2.mendelu.cz/af_291_projekty2/vseo/stranka.php?kod=1670

Bedýnky. (2009). Získáno 21. 06 2015, z Co jsou bedýnky: <http://www.bedynky.cz/text/co-jsou-bedynky>

Biokont. (09 2013). Získáno 20. 06 2015, z O společnosti Biokont: http://www.biokont.cz/images/o_spolecnosti_20130930.pdf

Biospotřebitel. (nedatováno). Získáno 20. 06 2015, z PRO-BIO Liga: <http://biospotrebitel.cz/chci-znat-bio/pro-bio-liga>

Burian, M., Ryglová, K., & Vajčnerová, I. (2011). *Cestovní ruch - podnikatelské principy a příležitosti v praxi*. Praha 7: Grada Publishing, a.s.

ECEAT. (2008). Získáno 21. 06 2015, z ECEAT- European Centre for Ecological and Agricultural Tourism: <http://www.eceat.org>

Horner, S., & Swarbrooke, J. (2003). *Cestovní ruch, ubytování a stravování, využití volného času*. Praha 7: Grada Publishing, a.s.

Hotelstars Oficiální jednotná klasifikace ubytovacích zařízení České republiky. (nedatováno). Získáno 21. 06 2015, z Definice kategorií ubytovacích zařízení: <http://www.hotelstars.cz/metodika-regionalni-certifikace-ubytovacich-zarizeni-libereckeho-kraje>

Chataření a chalupaření. (19. 08 2013). Získáno 22. 06 2015, z Agroturistika: http://web2.mendelu.cz/af_291_projekty2/vseo/stranka.php?kod=1669

Jakubíková, D. (2012). *Marketing v cestovním ruchu: Jak uspět v domácí i světové konkurenci*. Praha: Grada.

Kontrola ekologického zemědělství. (2009). Získáno 20. 06 2015, z Kdo jsme: <http://www.kez.cz/nabidka-sluzeb>

- Kotíková, H. (2013). *Nové trendy v nabídce cestovního ruchu*. Praha: Grada.
- Kotíková, H., & Kotůlek, J. (2012). *Kvalita služeb v segmentu venkovského cestovního ruchu*. Olomouc: Střední Morava - Sdružení cestovního ruchu.
- Mendelova univerzita v Brně. (nedatováno). *Venkovský cestovní ruch*. Získáno 15. 06 2015, z Ústav inženýrských staveb, tvorby a ochrany krajiny.: <http://www.utok.cz/node/148>
- Mendelova univerzita v Brně. (nedatováno). *Venkovský cestovní ruch*. Získáno 18. 06 2015, z Ústav inženýrských staveb, tvorby a ochrany krajiny: <http://www.utok.cz/node/148>
- Ministerstvo zemědělství. (2009). *Loga pro ekologické zemědělství*. Získáno 15. 06 2015, z eAgri zemědělství: <http://eagri.cz/public/web/mze/zemedelstvi/ekologicke-zemedelstvi/loga-a-znaceni/>
- Moravec, I. (2006). *Venkovská turistika: teoretická východiska a možnosti*. Praha: Centrum pro komunitní práci.
- Pachrová, S. (2001). *Šetrné formy cestovního ruchu*. Jihlava: Vysoká škola polytechnická Jihlava.
- Poslání svazu*. (nedatováno). Získáno 17. 06 2015, z Svaz venkovské turistiky: <http://www.svazvt.cz>
- Pourová, M. (2010). *Marketing a management venkovského cestovního ruchu*. Praha: Vysoká škola cestovního ruchu a teritoriálních studií.
- PRO-BIO*. (nedatováno). Získáno 20. 06 2015, z Svaz PRO_BIO: <http://pro-bio.cz/Svaz-PRO-BIO/>
- Rozdělení venkovského cestovního ruchu*. (19. 08 2013). Získáno 18. 06 2015, z web2.mendelu.cz: http://web2.mendelu.cz/af_291_projekty2/vseo/stranka.php?kod=1654
- Ryglová, k. (2009). *Cestovní ruch* (Sv. 3). Ostrava: Key Publishing.
- Stříbrná, M. (2005). *Venkovská turistika a agroturistika*. Praha: Profi Press.
- Svaz venkovské turistiky*. (nedatováno). Získáno 21. 06 2015, z Standardy pro ubytování v soukromí: <http://www.svazvt.cz/files/standardy.htm>
- Škodová-Parmová, D. (2007). *Agroturistika*. České Budějovice: Ekonomická fakulta, Jihočeská univerzita.

Thöndlová, G. (2011). *Komparativní analýza agroturistiky v České republice a ve Svobodném státu Bavorsku*. Praha: Národohospodářský ústav Josefa Hlávky.

Václavík, T. (2008). *Agroturistika na ekofarmách: Jak na to*. Brno: Ministerstvo zemědělství České republiky.

Výkladový slovník environmentálních výrazů. (nedatováno). Získáno 20. 06 2015, z Biopotravina: <http://www.enviweb.cz/eslovník/21>

Výkladový slovník environmentálních výrazů. (nedatováno). Získáno 20. 06 2015, z Bioprodukt: <http://www.enviweb.cz/eslovník/22>

Zelenka, J., & Pásková, M. (2012). *Výkladový slovník cestovního ruchu*. Praha: Linde Praha.

Živnostenský zákon. (12. 06 2015). Načteno z www.Businesscenter.cz: <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/zivnost/cast1.aspx>

11. PŘEHLED OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ

Obrázek 1: Zelený cestovní ruch.....	10
Obrázek 2: Národní značení produktu ekologického zemědělství.....	17
Obrázek 3: Evropské značení produktu ekologického zemědělství.....	17

Tabulka 1: Rozdíl mezi venkovskou turistikou a cestovním ruchem ve městech, turistických centrech a letoviscích.	11
Tabulka 2: Otázka č. 1.....	35
Tabulka 3: Otázka č. 2.....	36
Tabulka 4: Otázka č. 3.....	37
Tabulka 5: Otázka č. 4.....	38
Tabulka 6: Otázka č. 5.....	39
Tabulka 7: Otázka č. 6.....	40
Tabulka 8: Otázka č. 7.....	42
Tabulka 9: Otázka č. 7.....	42
Tabulka 10: Otázka č. 8.....	43
Tabulka 11: Otázka č. 9.....	45
Tabulka 12: Otázka č. 10.....	46
Tabulka 13: Otázka č. 12.....	47
Tabulka 14: Otázka č. 14.....	48
Tabulka 15: Otázka č. 15.....	49
Tabulka 16: Otázka č. 16.....	51

Graf 1: Otázka č. 1	35
Graf 2: Otázka č. 2	36
Graf 3: Otázka č. 3	37
Graf 4: Otázka č. 4	38
Graf 5: Otázka č. 5	39
Graf 6: Otázka č. 6	41
Graf 7: Otázka č. 8	44
Graf 8: Otázka č. 9	45

Graf 9: Otázka č. 10	46
Graf 10: Otázka č. 12	47
Graf 11: Otázka č. 14	49
Graf 12: Otázka č. 15	50
Graf 13: Otázka č. 16	51
Graf 14: Otázka č. 17	52
Graf 15: Otázka č. 17	53

12. PŘÍLOHY

Příloha č. 1: Anketní list

Anketní šetření

Vážená paní, vážený pane,

Dovolte mi obrátit se na Vás s prosbou o vyplnění následující ankety, která bude součástí mé bakalářské práce. O anketa zjišťuje povědomí lidí o agroturismu v ČR a Moravskoslezském kraji. Anketa je anonymní.

Vyplňování ankety Vám zabere maximálně 5 minut Vašeho volného času a vyplněné otázky pro mne budou cennými informacemi pro zpracování daného tématu.

1. Trávíte dovolenou mimo místo svého bydliště?

- a. Ano
- b. Ne

(Pokud je Vaše odpověď ne, přistupte prosím k vyplnění otázek 14-17)

2. Preferujete aktivní nebo pasivní typ dovolené?

- a. Aktivní
- a. Pasivní

3. Víte co je to agroturistika?

- a. Ano
- b. Ne

4. Víte, že můžete trávit dovolenou na farmách?

- a. Ano
- b. Ne

5. Zúčastnil/a jste se někdy agroturismu?
- a. Ano a chtěl/a bych to zopakovat
 - b. Ano, ale už to nezopakují
 - c. Ne, neláká mě to
 - d. Ne, ale láká mě to
 - e. Nevím
6. Jaký typ ubytování byste při agroturistice preferoval/a?
- a. Přímo na farmě
 - b. Mimo farmu - Hotel
 - a. V karavanu
 - b. V chatce
 - c. Na seně ve stodole
 - d. Jiné _____
7. Jaké činnosti byste při agroturistice preferoval/a? (Můžete označit více odpovědí)
- a. Péče o zvířata
 - a. Zemědělské práce na poli/loukách
 - b. Výroba tradičních farmářských výrobků
 - c. Zkouška tradičního řemesla
 - d. Poznávání okolních památek
 - e. Turistka
 - f. Jízda na koni
 - g. Myslivost
 - h. Jiné _____
8. Jakou částku byste byl/a ochoten zaplatit za osobu/noc na farmě?
- a. Do 250 Kč
 - b. 250-500 Kč
 - c. 500-1000 Kč
 - d. 1000 Kč a více

9. Myslíte si, že jsou lidé dostatečně informováni o této formě využívání volného času?

- a. Ano
- b. Ne
- c. Nevím

10. Znáte nějakou farmu provozující agroturistiku ve vašem okolí?

- a. Ano
- b. Ne

11. Pokud jste v předchozí otázce odpověděl/a ano, vzpomenete si na název?

(Nepovinná otázka)

12. Znáte nějakou farmu provozující agroturistiku v Moravskoslezském kraji?

- a. Ano
- b. Ne

13. Pokud jste v předchozí otázce odpověděl/a ano, vzpomenete si na název?

(Nepovinná otázka)

14. Uveďte vaše pohlaví.

- a. Žena
- b. Muž

15. Jaká je Vaše věková kategorie?

- a. 15-18 let
- b. 19-25 let

- c. 26-35 let
- d. 36-45 let
- e. 46-55 let
- f. 56- 65 let
- g. 66 +

16. Jaké je Vaše dosažené vzdělání?

- a. Základní
- b. Středoškolské
- c. Středoškolské s maturitou
- d. Vyšší odborné
- e. Vysokoškolské

17. Uveďte kraj, ve kterém bydlíte, případně stát:

- a. Hl. město Praha
- b. Jihočeský
- c. Jihomoravský
- d. Karlovarský
- e. Královéhradecký
- f. Liberecký
- g. Moravskoslezský
- h. Olomoucký
- i. Pardubický
- j. Plzeňský
- k. Středočeský
- l. Ústecký
- m. Vysočina
- n. Zlínský
- o. Slovenská republika
- p. jiný stát